

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un um. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să inapo-
iază.

Din succes în succes...

Cine nu și-ar putea da pe deplin seama de adevăratele proporții ale chaosului de principii ce s'a înstăpănit atât de rapid în nenorocita noastră viață publică pe urma memorabilelor „rezoluțiuni” dela Budapesta, nu trebuie decât să cerceteze o clipă spectrul acestei învălmășeli, așa cum ni-l reflectează dela distanță oglinda aprecierilor străine. Trăim înși-ne în atmosfera neguroasă ce ni-s'a creiat, ne absorb amănuntele și e numai firesc deci să ne scape celor mai mulți conturile generale ale propriei noastre situații și tot atât de firesc ca cei ce privesc dela distanță să peardă amănuntele frământărilor noastre, deslușind numai liniile mari, caracteristicile pregnante ale confuziei care ne sufocă.

Streinii nu vor înțelege, în consecință, că fermentul sbuciumărilor noastre îl formează veleități de ordin personal și că nu ne desbină nici o chestiune substanțială, nici o divergență esențială de ordin principiar. Nu vor înțelege, de pildă, că P. S. Sa episcopul Aradului n'are nici cea mai palidă atribuție de reprezentant al partidului nostru național, precum nu vor înțelege nici că redacția ziarului „Românul” compromite, consecvent, practica de îndrumare politică, conștiință și superioară, pe care obștea

românească e în drept s-o aștepte dela un organ al comitetului nostru național.

Neorientați și streini cum sunt de psihologia intimă a rasei noastre, văzând fierberea din tabăra noastră, ei vor da înțelesuri false aparițiilor singuratiche dela noi, vor contempla soluții absurde pentru conflictele noastre interne și vor trage încheieri în conglăsuire cu interesele politice lor, mai ales când ei se nimeresc chiar din rîndurile potrivnicilor noștri seculari.

Iată motivul pentru care insinuațiile ziarelor ungurești încep să nu ne mai revolte, să nu ne mai surprindă, ci să ne întristeze. Înțelegem prea bine noima acestor insinuații și ne doare că ele găsesc în sfâșierile noastre interne zilnice pretexte de a fi deitate cu o sardonică bucurie din partea presei ungurești.

Ca să amintim numai vre-o câteva din aceste pretexte, înșirăm publicului nostru șezătoarea scriitorilor, atitudinea ziarului „Românul” față cu discursul mangrist al P. S. Sale episcopului de Arad și nehotărîrea comitetului nostru național în ce privește cooperarea pentru votul universal cu socialiștii și iustiștii. Am văzut cum, ziarele ungurești, mai de prestigiu în fața opiniei lor publice, comentând aceste momente din viața partidului nostru, ne-au înfățișat, pe cei din ju-

rul acestui ziar, în culorile iredentismului, în vreme ce pentru aprecierea conducerii noastre oficiale găseau nuanțe mai proprii unei adaptări la politica ungurească.

Profitând de faptul că ziarul „Românul” a avertizat lumea românească de-a participa la marea sărbătoare a unității noastre culturale, și că, întunecat de-o condamnabilă pornire, s'a pretat chiar să denunțe orice sărbătorire a scriitorilor pe la gări, „Budapesti Hirlap” — de pildă — n'a întârziat să atribuie venirii scriitorilor un caracter iredentist și să prezinte pe organizatorii acestui neuitat eveniment cultural, drept capii unei grupări anticonstituționale, dacoromaniste.

După astfel de antecedente nu ne mai prinde mirarea că același „Budapesti Hirlap” în numărul său de ieri însinuă în contul nostru o subvenție de 36.000 de coroane dela Banca Națională a României și că ne face agenți clandestini ai „societății *Gross-österreich* din Viena”, „Români ultraiști”, cari, sub masca „intereselor dinastice” țântim să spargem cadrele statului ungar. Nu ne mai prinde mirarea nici văzând ingeniosul șiretlic al guvernului, de-a plasa în presa franceză comunicate, în cari diplomaticosului discurs al P. S. Sale episcopului de Arad îi atribuie o atât de exagerată importanță pentru politica partidului nostru național. (Ne ocupăm cu

FOIȚA ORIGINALĂ A TRIBUNEI.

TREPTELE INSINUĂREI

— FRAGMENT. —

(ACT. III. OTHELLO.)

SCENA III.

Jago Cassio, — l-ași lua pe seamă — e un om cinstit, cât pare...

Othello Oh! și eu îl cred tot astfel...

Jago (gânditor). Doamne, ce minune mare!

De-ar fi omu-așa cum pare că pe fruntea lui stă scris,
De câți ochi în lumea asta te-ai feri ca de-un abis!

Othello Datoria fiecărui, e să aibă înfățișarea
Sufletului său întocmai!

Jago Nu mă prinde dar mirarea

Cassio să fie și el printre cei pușini...

Othello Vezi? — Iată,
Vorba ta, când îmi ascunde adevărul, când l'arată!...
Spune-mi toată-a ta părere, cum o rumegi tu în gând...
De-i hidoasă, de-i urită, isbucnească mai curând!

Jago Bunul meu stăpân... mă iartă... ai asupra mea putere...

Dar nu cere dela nimeni, ce nici robului n'ai cere!

Să-mi disvsluesc gândirea, toată, toată! — La ce bun?

Dacă-i josnică și falsă, — la ce chinuri te supun?

Și-apoi, drepti să fim... În care templu larg, pe trepte sfinte,

N'a pătruns și păcătosul în murdărele-i vestminte?

Și în care suflet oare, fie ori cât de curat,

N'a pătruns un gând și umbra-i n'a lăsat un colț pătat?

Othello Nu-mi ești bun prieten dacă crezi că e o îndatorire

A-mi ascunde adevărul, — chiar s'aducă vre-o jignire!...

Jago

Oh! te rog, te rog stăpâne, bine-ai face să nu stărui
Poate sunt nedrept, și poate... că aiurea adevăru-i...
Bănuiala, ca o buhă, cuibu 'n sutletu-mi și-a pus,
Pretutindenea văd rele, chiar acolo unde nu-s.
Deci ferește-te de omul ce din firea lui se 'nșală,
Nu-ți aprinde închipuirea cu năluci; e-o tristă boală!
Să-ți desvăluiesc gândirea? Pentru ce? Cuminte-ar fi,
Fericirea și odihna să ți-o tulbur? Mi-ași clinti
Și încrederea ce-ai pus-o în a mea înțelepciune
Și în cinstea mea; zadarnic ar fi ori ce rugăciune...

Othello

Jago

Cam ce vrei să spui?
Anume, că femeie sau bărbat
N'are dar mai scump pe lume, ca un nume nepătat.
Căci acel ce-mi fură banii, mi-a furat nimica toată.
— Dela mine pân' la tine banul fuge ca o roată, —
Dar acel ce-mi fură cinstea, pe el nu s'a 'mbogățit,
Iar pe mine, păgubașul, pentru veci m'a sărăcit.

Othello

Jago

...Jur pe Cer... că vreau acuma să cunosc a ta gândire!
Inima-mi s'o ții în palmă, în deplină stăpânire,
Totuși nu mi-ai smulge-o vorbă! Dar când e în paza mea!?

Othello

Jago

Ah!
Ia seama 'n gelozie Monsenior, nu cădea...
Gelozia e o iasmă, șarpe cu privirea verde,
Mușcă pururea din trupu-i, însă trupul nu și-i pierde!
Fericit este bărbatul ce se știe amăgit
Și disprețuind femeia nu se simte păgubit;
Dar gândește l'acela, ce cumplită soartă-și vede,
Când se 'nchină unui idol, și 'n știința-i nu crede!

Othello

Jago

O mizerie!...
Săracul mulțumit, este bogat,
Dar bogatul, aibă însăși cel mai strălucit palat,
Bogăția lui e steapă ca o iarnă grea, pustie,
Dacă tremură de frică să nu cadă 'n sărăcie!...
Milostivule Părinte, când îi vrea milos să fii
Tu de biciul geloziei apără pe-ai tăi copii!...

Cătră cetitorii noștri din România.

Am primit, în mai multe rânduri vestea, de necrezut, că niște adeversari personali ai foii noastre s'au constituit la București într'un soi de Mafie, cu gândul viclean de a mijloci pe toate căile ascunse ca să fim boicotați în România. Dupăce acei cunoscuți intriganți au fost zdrobiți realmente în toate polemicile lor și în toate punctele de acuzațiune inventate în contra noastră; dupăce, strânsi cu usa de noi, s'au retras din publicitate și au pus capăt ofenselor bătărane și bănuielilor divulgate, s'ar fi așezat pe combinațiuni oculte și ar fi pornit o operație de șobolani. Ni-se afirmă apoi, că de săptămâni întregi dl A. C. Popovici și vătășii săi convoacă tot felul de conventicole, aleargă, capacitează pe cei oprțiți în drum și îndeamnă pe prietini și pe vechii noștri abonați să nu mai aboneze „Tribuna”. Și ni-se mai scrie, că acești propagandiști, pentru ca acțiunea lor să prindă, zmulg cetitorilor noștri declarațiuni, în înțelesul că în viitor nu vor mai ceti decât „Românul”.

La știrile aceste noi nu ne-am alarmat și nici n'am luat vre-o notă în ziar, din motivul, că ne-am bizuit pe puterea de înțelegere a cetitorilor noștri și nu credeam că simpatiile li-se pot smulge așa zicând cu revolverul. Față de cetitori, de abonați și de sprijinitori noi altă garanție nu prezentăm decât însuș scrisul nostru zilnic. Silă însă nu putem face nimănui, ca să ne cetească. Preșiuni asupra conștiințelor nu putem face. Și, prin urmare, intră cine vrea și rămâne cine poate în cercul simpatiilor pentru noi și fiecare își caută izvorul de desfătare sufletească și de informații politice și naționale în coloanele ziarului, care îi convine mai mult și cu care pregătirea și orientarea sa posibilă îi dă voie largă să se solidarizeze.

Dăm aceste informațiuni precise mai ales întâielor victime ale propagandiștilor furibunzi împotriva „Tribunei”, cărora nu le-a mai rămas decât această aventură comercială de a ne sfeterisi abonații. Căci evident, vechii noștri prieteni și cetitori din Brăila, cari abia acum, după luni întregi de discuții și restabiliri de fapte și adevăruri, au observat că noi nu sprijinim „direcțiunea comitetului și a partidului național”, ne renunță favoarea din trecut, nu sunt nici dânsii decât victimele unei cumplite mistificări a

unor agenți de propagandă. Căci e imposibil ca declarația Brăilenilor să se întemeieze pe convingeri. Convingerile de obicei se bazează pe fapte pozitive și nu pe insinuri și calomnii, pe cari le-am zdrobit pe rând în coloanele noastre. Nu ne-am abdtut nici cu o iotă dela programul partidului național și dacă faptele greșite, sau întârzierile pe cum și diferitele moravuri excepționabile în modul de conducere a comitetului au fost criticate în coloanele aceste, a fost în interesul cauzei și în virtutea dreptului de a cinsti adevărul, un drept pe care nici un om cu respectul cuvenit pentru ideea de progres și de acțiune nu poate să-l condamne. Și dacă tînăra generație bate la porțile publicului și-și cere partea ei de activitate culturală, poate vre-un ziar național să refuze o dorință atât de legitimă în împrejurările de astăzi? Iar dacă patimile personale și polemicile iau uneori proporții, cred oare cetitorii noștri, că oamenii cugetători sunt simple mașini de înregistrare și orice mișcare mai vioaie ar constitui numai decât o răs-vrătire?

Nu, categoric nu! Acei cetitori, hotărâți să ne abandoneze, sunt la largul lor să o facă. I-am ruga însă să nu caute motivări greșite, trase de păr, sau întemeiate pe o lipsă de dovezi, căci își fac lor și nouă nedreptate. Căci acum nu mai încapă nici o îndoială că ei sunt victimele complotului, de care am vorbit. Asupra acestor încercări clandestine de a trage opinia publică din România pe sfoară, a ne sechestra abonații, a sădi în inimile cetitorilor noștri diferite erezii, vom face însă în curând o cercetare mai detaiată, pentru a cunoaște mai deaproape numele inițiatorilor, cari întrefin această pornire rapace și vom da pe față această nouă pagină de moravari politice financiare ale bravilor noștri adversari.

Discursuri electorale în Austria. Din Viena ni-se scrie: Partidele politice din Austria se pregătesc pentru alegerile electorale. Toți candidații la deputăție n'au mai fost ca acum, și fiind astfel mare lupta dintre candidați, profită de toate mijloacele ca să se discrediteze unii pe alții. Mai ales candidații agrarieni se folosesc de tot felul de apucături.

Astfel la o adunare poporală, candidatul agrarian, cavalerul de Hochenblum a înfierat cu asprime încercarea, vătămătoare interese-

aceste comunicate în alt loc azi. N. Red.). Căci, dupăce tendința guvernului de-a zădărnici o alianță a partidului nostru cu iustiștii e atât de firească, — mai poate încăpea îndoială că condescendența ziarului „Românul” pentru atitudinea mangristă a P. S. Sale să nu-și aibă și ea partea de merit în această inspirație a guvernului? Guvernul actual a dat destule dovezi că știe să utilizeze mijloacele intrigei și să exploateze toate disonanțele din sinul partidelor. E numai logic ca el să nu scape balanțierile organului autorizat al comitetului nostru și contele Khuen s'a remarcat și până acum un neîntrecut observator al stărilor interne din partide.

Credem că comiteul nostru național se poate felicita de aceste succese, tot mai strălucite, ale organului său de propagandă. Credem că are deplin cuvânt să fie încântat de deșteptăciunea, de agilitățile multiple și — mai presus — de înaltele sentimente de răspundere națională ale celor însărcinați cu conducerea acestui eminent organ național „al neamului românesc din Transilvania și Ungaria”.

Chaosul ce au reușit să producă nu numai în coloanele ziarului, ci, durere, și în mințile cetitorilor lui, nu mai lasă nimic de dorit. Dușmanii găsesc că acest chaos e prea amuzant și se distrează în mod predilect privindu-l și apreciindu-l zilnic cum crește, mereu, din ce în ce mai înspăimântător — supt „auspiciile” comitetului nostru național...

O singură mângâiere ne mai ține: strășnicia organizației noastre a tot izbăvitoare...

Othello De ce toate aceste vorbe? Sunt eu omul, am eu chipul Să-mi dau tihna, — geloziei, cum se vântură nisplul? Sunt eu viața fluturată, schimbător să mă frământ După cum se 'ntoarce luna, după cum e ploaie, vânt? Nu, — odată bănuială când în inimă se 'nfige, Răstignit rămâi într'insa, prins de miile-i cârlige. De-oi ajunge 'n halul ăsta, de năluci să fiu târit, De o vorbă prinsă 'n aer, — să mi-arunci un frâu de gât. Nu, nu sunt dintre aceia ce-i apucă gelozia Când aud pe toată lumea că îi laudă soția, 'n danseză mlădioasă, cum la masă taie-un măr sebită elegantă! — Cântec, dans, în adevăr, 'e-s daruri prea frumoase sau prilej, ce dă căderea, și cinstea și păcatul, după cum e și muierea. Nici nu tremur iar de grija, că n'am grații, ori priviri Cari țin pe o soție în afar' de rătăcirii!... Slavă Domnului, știu bine, avea ochi când m'a prins mire. Nu, nu, Jago... Înainte de-a avea vre-o șovăire, Trebuie să văd cu ochii... Când voi bănu, — mai cei După ce-am văzut-o, — proba să mai aibă și temeii. Și apoi având dovada, toate firele urzirei, Pot să zic atunci adio geloziei, — sau iubirei!

Jago Nu-ți închipui ce plăcere, să te-aud vorbind așa... În sfârșit! Dovada 'ntreagă a iubiri-mi, vei afla. Să nu uiți, că datoriei mă supun și vrerei tale! Pân'acuma, nu am probe, o! de loc!... dar sunt pe cale... Mai întâi un sfat... la sama la soția ta: mișcări, Șoapte, vorbe, ori tăcerere... sunt atâtea desmierdări Ce 'n ascuns o iscusită, culpeșului ei arată! Când lui Cassio vorbește, aibi spre ei privirea toată. Însă ține bine minte: ochiul tău atunci să fie, Nici cu 'ncredere orbită, nici orbit de gelozie. N'ăși voi un suflet mare, — darnic suflet cum e-al tău, — Să-și ia plata bunătății, înșelat așa de rău! Deci, veghiază! Știi prea bine obiceiurile zilei...

O venețiană are, prea curând virtutea milei, Pentru care o dorește!... Fericirea de furat, Cerului, ea n'o ascunde, — o ascunde de bărbat. Iar știința ei cea mare, nu e, răul a nu-l face, Ci făcut odat' păcatul, — ce virtute să-l îmbrace? Cum? în adevăr?

Othello Veghiază! A 'nceput prin a 'nșela
Jago Paza tatălui atuncia când a vrut să fie-a ta. Iar când noi, credeam că fuge de-a ta aspră 'năfișare, Că se scutură de frică, — te iubia atunci mai tare!

Othello Vai! așa-i!
Jago Deci, încheierea: o copilă ce-a știut Ochii tatălui să-i lege, încât bietul a crezut, Că sunt farmece la mijloc... Ah, dar... spun o vorbă mare... Merit blestemele toate... umilit îți cer iertare... De-altfel... singura mea vină, e că te iubesc prea mult!... Dimpotrivă, — îți sunt încă recunoscător... te-ascult... Vai, ți-am strecurat în suflet poate-o umbră de durere... Nici de cum...

Othello Ba da, mi-e teamă... nu e numai o părere...
Jago Dar în schimb să știe: iubirea, singură tăcerea-a rupt. Ah... te-ascunzi în van... durerea, văd... o 'năbuși de desupt... Iartă-mă te rog și nu da, nici un fel de 'nsemnătate, Unei bănuielei, ce poate, e o mare nedreptate!...

Othello Oh nu!...!
Jago Deci: nici o crezare până proba n'o ieși Cine știe dintr'o vorbă ce-ar putea să iasă și Cassio, mi-e bun prieten... — Ești mai palid ca 'nainte... N'am nimica... Cuget numai: Desdemona e cuminte. Dee Domnul totd'auna să rămâie cum o crezi, Să-ți mirezmuie viața ca și floarea din livezi!

Othello (gânditor) Da... dar cum a fost răpită, ieri din sfera ei firească...
Jago Tocmai! ăsta-i un grăunte delicat, ce o să crească... Să respingi tu, fată slabă, mărișul multor prinți Potrivți cu tine 'n rasă, vârstă, rang; — să știi să minți

lor agrariene, de a importa carne din Argentina, spunând între altele și următoarele:

„Și știți, stimați alegători, de ce pretind femeile, și în primul rând vienezele, ca să se aducă carne din Argentina? Numai de aceea, fiindcă carnea aceasta fiind mai ieftină, cu banii ce le rămân să-și poată cumpăra pălării mari”.

Pasagiul acesta a plăcut mult cetățenilor, cari au aplaudat frenetic pe orator.

Dar cavalerul și-a atras mânia vienezelor cari au pornit o mare mișcare de protestare împotriva lui Hochenblum. Până când vor ținea adunarea anunțată, vienezele au dat cavalerului un răspuns categoric, în ziare, numindu-l, scurt și cuprinzător, calumniator!

Și e numai începutul!

Din Cameră. În ședința de azi a Camerei deputaților s'a intrat în discuția bugetului ministerului apărării țării. La cuvânt sunt înscrși, cel puțin până acum, foarte puțini oratori, așa încât se crede că discuția se va sfârși în cel mult 3 ședințe.

În ședința de azi au vorbit numai deputați de ai opoziției

La sfârșitul ședinței au fost interpelări.

„Românul” și „Chestia ruteană”.

De Ion Gramadă.

Fiind *chestia ruteană* cea mai arzătoare pentru Românii din Ardeal și cea mai la ordinea zilei, redacția „Românului” i-s'a adresat dlui *Dr. Vladimir Kuschnir* (cojocarul), redactor la „*Rutenische Revue*” și cunoscut filoromân (!?), ca să scrie un articol despre această „chestie” așa de vitală, care-i preocupă pe toți Românii. Și dl *Dr. Vladimir Kuschnir* (cojocarul) a și scris pe larg în „Românul” din 26 Aprilie (9 Mai) a. c. Nr. 90 un articol de fond despre cele 30 de milioane (fictive N. A.) de Rutenii din Rusia, Galiția, Ungaria și Bu-

covina, despre suferințele lor de veacuri, despre visul lor comun care-i „*Ucraina mare*”, ferindu-se de sigur să nu atingă cumva susceptibilitatea Românilor bucovineni și spunând între altele că Rutenii din Bucovina sânt în număr de 300.000 (?!) — vecinica gogorită ruteană! — că au „împrejurări mai suportabile” și că „se bucură de o situație mai avantajoasă”...

Foarte bine. Voim însă să-l completăm pe dl *Dr. Vladimir Kuschnir* (cojocarul) și să-l informăm totodată mai bine pe onorabili domni redactori dela „Românul” (cari, fie zis întreacăt, par să aibă o deosebită simpatie pentru Ruteni, deoarece chiar în unul din primele numere al „Românului” cetisem un interview dat de dl *Dr. Vladimir Kuschnir* (cojocarul) în chestia Rutenilor din Maramurăș, precum și câteva laude la adresa D-sale că Rutenii din Bucovina n'au numai „împrejurări mai suportabile” și „o situație mai avantajoasă” în urma politiceii conducătorului lor *Nicolae Wassilko*, care de mult sapă la mormântul neamului românesc din Bucovina, ci că ei de fapt huzuresc în Bucovina în dauna Românilor, despre ale căror suferințe și lupte pentru existență în acea țară clasică, numai foarte arare ori cetim câteva în „Românul”. De sigur că redactorii acestui ziar oficios al partidului național român din Ungaria ar scrie mai des despre noi, dar se tem ca să nu se supere cumva dragutul prieten și colaborator al „Românului” dl *Dr. Vladimir Kuschnir* (cojocarul)...

Când a apărut în unul din cele dintrai numere din „Românul” un interview acordat acestui ziar de numitul cojocar, noi Românii bucovineni am înghițit și am tăcut, căci atunci era vorba numai de Rutenii maramură-

șeni, deși ne jigneau și ne dureau laudele „Românului” aduse domnului *Kuschnir* pentru lupta d-sale cerbi-coasă contra dușmanilor Rutenilor, între cari sânt și Românii bucovineni. Ne-am cam mirat de graba cu care „Românul” îndată după apariție îl trăgea de mânecă și-l ruga pe dl *Dr. Vladimir Kuschnir* (cojocarul), care-i unul din cei mai înverșunați Ruteni, prin urmare dușman de moarte a Românilor bucovineni, ca să-i informeze pe dnii redactori despre starea politică și culturală a Ruteniilor din Maramurăș. Ni-am zis așa: să trecem peste aceasta primă „poticnire” a unui ziar tinăr și să mai așteptăm.

Ne gândiam apoi că având ardelenii să ducă o luptă așa de grea contra asupritorilor lor, trebuie să știe și să cunoască bine și forțele aliaților lor, între cari sânt și Rutenii maramurășeni. Bine, dar cazul se repetă a doua oară. Ce are de a face acum *chestia ruteană universală* cu luptele naționalităților nemaghiare din Ungaria? Oare ce-i interesează pe Românii din Ardeal visul rutean al unei Ucraine mari, care în închipuirea obraznică a Rutenilor se va realiza numai cu ruperea unei jumătăți din țara noastră, din Bucovina.

Sigur, mi-se va răspunde: dl *Kuschnir* n'a scris așa ceva în „Românul”. Da, n'a scris *acolo*, dar a scris și a vorbit în acel senz în alt loc, căci doară DSA e destul de prudent când scrie într'un ziar românesc. Mi-se va obiecta și aceasta; în Ardeal trebuie să ne unim cu Slovaci, cu Sârbi, cu Rutenii și cu celelalte naționalități nemaghiare contra oligarhiei maghiare, pentruca să ne putem redobândi drepturile noastre naționale, iar pe Românii bucovineni nu-i privește ori de ne unim sau ba cu dușmanii lor etnici; așa ne dictează acum prudența,

Poate, însăși firei sale... hm! e-o urmă dovedită

Că ți-e inima nu tocma-așa neprihănită!

Este semn de-o sfărîmăre de intime armonii

În adâncurile firei, când la frîul tău nu ții.

Sunt porniri ne-orânduite, gusturi stranii, pătimase,

Însă... iartă-mă... nu-i vorba chiar de ea... Ea-i dragălașe.

Eu aci mi-arăt doar teama, că s'ar prea putea cândva,

Să se 'ntoarcă la mândria sângelui din spița sa.

Și privind la alți mai tineri chipul rasei, — nu vă mire

De-o să-i pară rău că 'n pripă, va ales pe voi drept mire...

Othello E destul, adio Jago. Fii mereu pe urma lui,
Și ceva dacă disvălui, vino repede să-mi spui.
Ar putea să te ajute 'n cercetare, chiar soția
Pune-o 'n joc să-și desfășoare cât mai bine dibăcia.
Dute-acuma...

Jago (Inclinându-se) Sunt al vostru! (ese o clipă).

Othello (singur) Pentru ce m'am însurat?
Pe acest prieten dacă mai discret l-ași fi rugat
Mi-ar fi spus mai multe poate... Cine știe ce mistere!...
Frică mi-e să nu le tacă, și mai frică a le cere...

Jago (reîntră). Monseniore, un sfat încă... nu e bine a pripi
Adevărul; o să-l afli... Timpul singur va vorbi.
De și Cassio e vrednic ca să-și ia 'n primire postul,
Dar mai lasă-l... O să-i afli și mai bine astfel rostul.
Nu-ți slăbi din ochi soția: îți dă ea mereu îndemn
Să primești 'napoi pe Cassio?... *Și aci*, ar fi un semn!
Pân' atunci, ași vrea mai bine să mă crezi pornit pe pripă,
Om ce vede din nimica, rătăcirii cum se 'nfrică,
Mai ales, te jur pe gândul ce ți-a fost mai scump vre-odată,
Să nu iai pe Desdemona, chiar de-acu, drept vinovată!

Othello Voi căta iubite Jago, pe simțiri să fiu stăpân.

Jago N'avea teamă...
Monseniore, credinciosul tău rămân.
(Jago iese)

Othello (singur). E un om cinstit acesta. Cu pătrunderea lui vie
Toate arcurile-ascunse ale vieții, el le știe!

(scuturând din cap cu mâhnire).

Păsărică sburătoare! Dacăși ști că te sugrumi
Și te sbați în laț, de dorul semenilor altei lumi,
Te-aș lăsa să sbori aiurea unde dorul te trimite,
Chiar când inima-mi și-ar strânge, toate fibrele-i sdrobite!
Care-i viina mea? Sunt negru!... N'am în vorbe tristul dar
Lunecos, — ce-l au eroii carii biruie 'n buduar!
Poate 'nbătrînesc? Și totuși sunt departe mult de clină.
Aide! s'a desprins de mine! M'a 'nșelat, îmi e străină.
S'o urăsc, mai bine, până chiar în amintirea ei.
Oh! blestem al cununiei! Să-ți închini unei femei,
Viața, liniștea, — și totuși, nici în dulcea 'mbrățișare
Să nu știi de ai un suflet, sau o umbră 'nșelătoare!
Poți fi tu stăpân pe trupu-i, — nu pe poftetele-i de rînd!
Ași dori mai bine traiul unui gușter, — ce târînd,
Duce viața la 'ntuneric, printre ziduri de 'nchisoare, —
Decât altul să-mi împartă tot ce-avui mai drag sub soare!
Veșnic zarului acesta, un erou va fi părtaș:
Prea e mică o femeie, pentr'un suflet uriaș!
Privilegiile sale, mai ușor le ia mărunții...
Cel ales, — din leagăn poartă ca o pată 'n albul frunții,
Plaga asta rușinoasă, ăst blestem de-a fi 'n răsboi
C'un dușman ce te silește să duci lupte în noroi!
(văzând-o că s'apropie)

Oh! de e și Ea perversă cum sunt toate celelalte
E Minciuna-a tot slăpână până 'n cerurile 'nalte.
De-a lui proprie minune Ziditoru-și bate joc!

Dumitru Nanu.

— Fine. —

ca să ne unim cu dracul până vom trece lacul etc. Iată și replica noastră: Ce-ar zice Românii ardeleni când deputații bucovineni n'ar mai voi să le ieie apărarea în delegațiuni, pe motiv că Românii bucovineni trăiesc bine cu Ungurii (Ciangăii) din Bucovina cari sunt într'acelaș cadastru cu Românii și aleg deputați români? Ce ar zice când li-ar răspunde că pentru Ardeleni nu voiesc să piardă vr'o două mii de voturi ungurești în Bucovina? Ba, ce-i mai mult, l-am invita pe Apponyi, pe Tisza sau chiar pe Jeszenszky ca să ne informeze și să ne scrie articole de fond în „*Foia Poporului*” din Cernăuț despre luptele politice ale Ungurilor cu Românii din Ardeal?

Măcar de-ar fi apărut acel articol al dlui *Dr. Vladimir Kuschnir* în „*Gazeta Transilvaniei*”, în „*Drapelul*” sau în alt ziar mai puțin însemnat — și nici atunci! — am fi tăcut poate, dar așa îl publică tocmai „*Românul*”, organul oficios al *partidului național român* din Ungaria. În adevăr trebuie să-i felicităm pe dușmanii noștri, pe Ruteni, că au putut ajunge cu diplomația lor obraznică atât de departe, de-și tipăresc visurile de mărire în detrimentul Românilor și-și spovedesc aspirațiile și suferințele într'un ziar românesc, susținut cu bani grei românești, care ziar pretinde că este puritan și intransigent în chestiile naționale românești!

Pe noi Românii bucovineni ne doare deosebit de mult faptul că un dușman neadormit al neamului nostru a aflat ospitalitate, chiar la locul de frunte, în oficiosul partidului național român din Ungaria, tocmai acum când la noi în Bucovina lupta noastră cu Rutenii sprijiniți de guvern a ajuns la cuțite: când Rutenii voiesc să capete cu forța o dieceză proprie; să ne împărtească cu deasila averea strămoșească adevăratul nostru religionar bucovinean; să ne răpiască la recensământ sute și mii de suflete românești și să deschidă școale rutene în sate românești. Desconsiderarea suferințelor noastre din partea celor dela „*Românul*” ne-a rănit până în dâncul sufletului nostru.

Da, Rutenii din Bucovina „se bucură de o situație mai avantajoasă” decât ceilalți conaționali ai lor din alte țări. Și pe ale cui spate au câștigat ei acea situație mai avantajoasă? Pe ale noastre, ale Românilor bucovineni! Și unul din acei ce ne-au împus mai mult, ne-au ponegrit mai mult înaintea Rutenilor și în fața lumii străine, ne-a contestat dreptul de stăpânitori băștinași ai Bucovinei a fost și este și dl *Dr. Vladimir Kuschnir* (cojocarul), redactorul dela „*Rutenische*

Revue” și colaborator la locul de frunte al ziarului român din Arad.

Cum adevărat dlor redactori dela „*Românul*”? Dacă dl *Vladimir Kuschnir* împreună cu conaționali săi Ruteni din Bucovina ne atacă limba noastră românească, biserica noastră, și propagă prin graiu și prin scrisoare minciuni și blasfemii ca de pildă aceasta, că Ștefan Vodă și alți eroi ai neamului românesc au fost Ruteni, pe dvoastră nu vă doare? Au limba noastră a Românilor bucovineni nu-i aceeaș limbă românească „dulce și frumoasă” și iubită ca și a dvoastră, pentru care atâția frați de ai noștri din Ardeal au înfundat și înfundă și acum temnițele ungurești? Oare biserica românească din Bucovina păstrătoarea de veacuri a acestei limbi a unui neam împărătesc, nu merită să o apărați și dvoastră? Sau Ștefan-cel-Mare, înfricoșatul Voevod dela Putna, care i-a înhățat pe Unguri de plete și a umplut cu dâșii toate zăvoaiele Carpaților, și care a pus piciorul său de viteaz pe grumazul de robi al Rutenilor mânăndu-i în cete, cu biciul de dinapoi, ca pe niște vite necuvântătoare, nu-i acelaș Voeved răsbunător al durerilor și întrupător al mândriei noastre, spre al cărui mormânt ne îndreptăm vecinic și noi și dvoastră gândurile în ceasuri de durere și restriște? Atunci cum de a-ți făcut cărdășie cu dușmanul nostru? Cum de-l pottiți la locul de cinste pe acest pângăritor al limbei, al bisericii și al gloriei noastre românești? Nu cunoașteți caracterul Ruteanului, care cu cât își pleacă mai tare spinarea, cu atât e mai obraznic și se ridică apoi împotriva aceluia, a cărui mână a lins-o cu un mințt mai înainte?

Să ne ferim de duplicitate și de oportunism! Dușmanii unui popor ca al nostru împărțit supt atâtea stăpâniri străine, trebuie să fie dușmanii noștri *comuni* atât pentru Ardeleni, cât și pentru Bucovineni, Basarabeni sau Macedoneni, căci suntem doar un *singur* neam, cu aceleași aspirații în viitor, suntem, cum zice Coșbuc, un stejar cu mai multe crengi, și când suferă o creangă, suferă întreg stejarul. Să nu jertfim o parte din Români pentru interesele provinciale ale altei părți, ci să facem totdeauna cauză comună în fața dușmanului, care chemese el cum se va chema: Ungur, Rutean, Rus, Grec sau Jidan, tot dușman de moarte rămâne pentru totalitatea neamului nostru!

Viena, 11 Mai 1911.

Șezătoarea literară din Arad.

— *Di Caragiale și „Românul”*. —

Ceea ce am prevăzut, ni-se înfățișează azi ca fapt împlinit Duplicitatea dlui Vasile Goldiș, directorul organului autorizat, de care a dat dovadă cu prilejul șezătorii literare din Arad a stârnit adâncă indignare în toate părțile societății românești. Protestul dlui Goldiș împotriva venirii în mijlocul nostru a scriitorilor din România, a nemulțumit adânc și pe cei mai sinceri prietini ai organului autorizat.

Di I. L. Caragiale e cel dintâi care își exprimă nemulțumirea aceasta într'o scrisoare adresată „*Românului*” și publicată în numărul de azi. În prietenia sa pentru organul autorizat, de I. L. Caragiale, firește, nu numește fapta românească a dlui Goldiș cu numele ce i s'ar cuveni, ci o numește, cităm textul, „*o judecată care — cum să zic mai potrivit? — nu este cu desăvârșire la adăpost de orice împotrivire întemeiată*”.

Publicând această scrisoare de protestare a dlui I. L. Caragiale, dl Goldiș regretă că prin comentariile făcute „*Șezătorii literare*” a putut produce convingerea că n'ar admite dreptul și altor bărbați, cari nu sunt cetățeni unguri, de a-și spune cuvântul în chestiunile obștești cari ne frământă. În acelaș timp, dl Goldiș își cere scuzele că în comentariile sale n'a fost destul de deslușit... pentru că dsa alta voia să spună anume că (cităm textual):

„Eu admit *orișicui* interesarea în orice formă pentru cauza națională a Românilor din Ungaria și Transilvania. Ceeace nu admit nici unui străin, nici fraților din România, este *amestecul ilicit în afacerile de ordin absolut intern, mai mult administrativ, ale partidului național-român din Ungaria și Transilvania*”.

Șezătoarea literară din Arad a decurs în mod sărbătoresc și a fost o manifestație culturală românească de însemnătate mare. Di Goldiș a putut afla chiar a doua zi că „*Șezătoarea*” scriitorilor români n'a fost un amestec în *afacerile interne ale partidului nostru național român*. Și, dacă ar fi fost de bună credință în judecata sa prealabilă, ar fi trebuit să-și exprime regretele și să-și ceară scuzele, în „*Românul*”, a doua zi după sărbătoare. Dar n'a făcut-o. N'a îngăduit nici măcar să se publice un raport despre această sărbătoare românească, — pentru că scopul lui a fost și este seducerea opiniei publice românești.

Și nici măcar acum, la somația dlui Caragiale, ține să mărturisească numai că „a greșit” când n'a fost destul de „deslușit” în comentariile sale. Nici

— **Premiat mai de multeori.** —

BOROLINUL

leacul miraculos de casă alui

— — — **Dr. Borovszky** — — —

se vinde deja și în comitatul nostru. — Efectul și puterea acestui mijloc de casă este neîntrecut la *bronchită, boale de nervi și musculare, dureri de cap și dinți* precum și la toate boalele obvenite din răceală, ca *reumă, podagră, ischlaș, dureri în oase, aprinderi musculare și amortire*, în fine la *dejerături* și la încetarea rănilor provenite din *arsuri*. — **Desinfector și mijloc excelent pentru scutirea corpului.** Preparatorii: *Dr. Borovszky R. medic și Borovszky K., Budapest, II, Főutca No 77c.* Se capătă în sticle de 1.20, 2.— și 2.50 cor. în Arad la farmaciile *Földes Kelemen, Kárpáti János, Vojtek și Welsz* și la farmacia *Őrs Rezső* în Pâncota

măcar cu un cuvânt nu aminteste că la șezătoare nu s'a făcut politică, ci lasă să planeze și mai departe bănuiala — strecurată și în presa ungu-rească, în urma protestului-denunț din „Românul” — că Șezătorea n'a fost o serbare a scriitorilor români, ci o sărbătorire politică a Românilor din Regat.

Duplicitatea dlui Goldiș se învederează, însă, și mai mult din chiar declarațiile sale de azi, când spune că e numai împotriva „amestecului în chestiunile de ordin absolut intern ale partidului nostru național român.”

Dar acelaș domn Goldiș care admite dreptul oricărui Român de-a-și spune cuvântul în chestiunile obștești ale poporului român și exclude numai amestecul în chestiunile noastre de ordin absolut intern, — protestează împotriva Șezătorii literare și nici măcar nu înregistrează ținerea ei, dar deschide coloanele ziarului de sub conducerea sa dlui I. L. Caragiale, îngăduindu-i să se amenstece, *ilicite*, în chestiunile de ordin absolut intern ale partidului nostru — cu toată patima și înverșunarea unui politician militant.

Atât deocamdată.

Sfințirea bisericii gr.-or. române din Uzdin.

Sâmbătă în 6 Maiu, ziua sf. Gheorghe, dimineața la orele 6 se pregăteau lucruri frumoase în frunza comună românească a Banatului — Uzdin ce formează cu locuitorii ei de 6000 o insulă în marele ocean sârbesc. Un șir lung de călăreți și trăsuri, precum și o mulțime de pedestrii, toți îmbrăcați în haine serbătorești, pornise spre gară pentru a primi pe iubitul lor Archiereu, Prea sf. Sa Episcopul Dr. E. Miron Cristea, care venea să sfințiască biserica pompoasă din comună.

La orele 7 dimineața trenul intră în gară între urale însuflețite „Să trăească”. P. S. Sa se coboară. Părintele Iancu Milu în numele comunei bisericesti, primpretorele Zsiros în numele femeilor române, dându-i un minunat mănunchiu de flori, — bineventează pe iubitul lor Archiereu.

P. S. Sa, adânc impresionat, mulțumește pentru cordiala primire și cortelul pornește, călăreții în șiruri pe lângă trăsurile împodobite cu țesături românești, trecând sub porți triumfale cu inscripțiunile „Bine e cuvântat cel ce vine în numele Domnului” și „Bine cuvântă, stăpâne”. Incunjurând prin strădale principale teritoriul ce formează în mijlocul satului, în estensiune de 8 jugăre, proprietatea bisericii și pe care e clădită biserica, — cortelul sosește la casele părintelui Conopan unde P. S. Sa a fost primit din partea comitetului bisericesc.

La orele 8 și jumătate preoții în ornat bisericesc, în frunte cu prapori, îl invită pe P. S. Sa la biserică.

Înainte bisericii s'a sfințit cu ceremoniile prescise apa și biserica. Archiereul a fost asistat de I. P. C. Sa dl Archimandrit Musta, protopopii Micla și Oprea, de parochii locali și 2 diaconi.

Terminându-se ceremonia sfințirii, s'a început liturgia, în cursul căreia s'a sfințit de protul și nou-alesul protopop M. Gașpar. La finea liturgiei, P. S. Sa a ținut o cuvântare înălțătoare plină de învățături și povețe, ilustrată cu pilde din viața practică.

La orele 2 a avut loc un banchet în otelul comunal, unde P. S. Sa a ridicat primul toast pentru Majoritatea Sa Regele. Protopopul Mi-

lea pentru P. S. Sa, Milu pentru Archimandritul Musta.

La orele 7 seara P. S. Sa împreună cu suita au fost oaspeții părintelui Conopan, de unde s'au dus apoi cu toții la Concertul dat de „Reuniunea de cîntări” din Lugoj.

Concertul cu cântecile corului măestrului Vidu a succes peste așteptare.

P. S. Sa în ziua următoare a cercetat și orașul Becicherecul-mare, unde a făcut vizită oficioasă la comitele-suprem, vice-comitele și protonotar, apoi cercetând împreună cu suita pe avocatul Dr. Pavel Obedeau, a fost oaspele acestuia. În casa aceasta ospitală a petrecut timpul până la plecarea trenului la care a fost petrecut de mica colonie românească din acel oraș, fiind viu aclamat.

Un participant.

Scrisori din București.

Proceduri condamnabile. — Treuga Dei și sobolii. — Un avertisment. — De vorbă cu dl Gârleanu. — Apașii capitalei.

București, 29 April.

Ce secetă de fapte importante a fost zilele acestea! Nimica ce ar sta în legătură cu năzuințele spre lumină ale unui popor, care s'a ridicat peste considerațiunile de graniți, care se simte un singur corp, cu un singur suflet, oricari ar fi încercările celor ce ne vreau moartea de a ne desbina. O sinucidere la șosea, o nenorocire la cutare stație, amănunțele privitoare la cutare aventură a unui obscur muritor pot fi interesante, pot emoționa chiar pe cetitor. Nu au însă nimica comun cu năzuințele sufletului neamului. Și pe acestea este dator să le releveze un cronicar în primul rînd. Faptele mari într'o direcție sau alta, acestea trebuie să le arate cititorilor săi. Fapte bune sau rele. Cititorul se va simți înălțat sufletește, văzând manifestarea unui suflet ales, va simți desgust față de faptele josnice. Și câștigul moral este destul de mare, în ambele cazuri.

În legătură cu mișcarea noastră culturală din ultimele zile, ce s'ar putea spune? A! Da! Ați citit de sigur „avertismentul” publicat cu atâta satisfacție de ziarul dlui Goldiș. Obișnuită secătură dela „Seara” s'a grăbit să reproducă acel avertisment pus la cale tot de dânsul. Pe calea aceasta crede însă dl Goldiș, că va compromite „Tribuna”? Nimic mai ușor decât a da astfel de avertismente. Dacă dsa vrea să se convingă poate fi sigur că se vor putea aduna mii de iscălituri cari vor înfiera cu ultima energie procedeele acestea barbare de a căuta să surpi un ziar desmântând pe pe fiecare abonat în parte. Cât de greu i-a fost sobolului, care de mult lucrează sub mușunoiul ridicolului ce-al acopere, ca să facă această ispravă, se poate vedea din faptul, că nici douăzeci de iscălituri n'a putut aduna la Brăila, iar dintre cei cari l'au iscălit, unii sunt rudele lui, alții viitoare rudenii. Nu așa se luptă în contra unui adversar care-ți pune'n față o idee.

Poetul pătimirii noastre a venit cu „Treuga Dei”. Glasul lui a fost ascultat. Nu s'a răspuns bârfitorilor și calomniatorilor. Caravana ce se îndrepta spre răsăritul unor zori binecuvântate, a trecut înainte fără a lua în considerare lătratul câinilor.

Dar ce te faci când hiena dă năvală asupra caravanei, sfâșie cu furie bestială pe cămilă și pe călător? Ce te faci când vine și te amenință? „Treuga Dei”? — dar această lege poate avea autoritate numai între oameni, între om și om. Dar între om și bestie? Iată o întrebare la care trebuie să se gândească serios toți aceia cari țin la libertatea gândirii și la exprimarea pe față a adevărului.

O urâtă impresie a făcut asupra scriitorilor, cari au fost la Arad, abținerea unor cercuri de acolo dela sărbătorea literară organizată. Și poate tocmai venirea lor acolo trebuia să le servească tuturor de pildă. Căci au venit

scriitori cari aparțin diferitelor curente literare, cari nu se admit între ele, cari sunt rivale și ai căror membri stau adeseori în relații nu tocmai frățești. În fața gradului de a propaga însă scrisul românesc, de a răspândi lumina, ei s'au unit și au venit acolo ca frați, stăpâniți de un singur gând. Era datoric tuturor Românilor din Arad să uit pentru ziua aceea animozitățile și cu gând curat să-i primească, să-le arate dorul ce le luminează sufletul. Cine știe dacă această sinceră izbucnire nu ar fi făcut să vibreze în inima vre-uneia dintre cântăreți veniți acolo, frumosul cântec al triumfului așteptat!

În loc de aceasta ne-a fost dat să vedem o tendențioasă notiță în „Românul”, notiță prin care ne zeflemiza șezătorea literară și se aruncau bănueli indeunte la adresa unei învățătoare, „unei dascălițe” cum spunea notița. Foarte frumos și mai ales foarte cavaleresc, fiind vorba despre o femeie. Cum știm noi să respectăm femeia română, hrana nădejdiilor noastre! Notița a fost condamnată de toți scriitorii. Iată ce mi-a declarat dl Emil Gârleanu în această privință:

— Ne-am dus la Arad ca frați. N'am așteptat dela nimeni nici o etichetă. Ne-am simțit ca acasă la noi, între frații de acelaș sânge. La rîndul lor, cei cari ne-au primit, ne-am înțeles, căutând să lase la o parte toate așa zisele minciuni convenționale. Ce păcat poate găsi cineva în această frățească întâlnire? N'a fost nici o „scenă” cum spune „Românul” și este dureroasă ușurința cu care se lansează astfel de lucruri, astfel de afirmațiuni neadevurate, cari dau o dovadă de neseriozitate.

— Poate aveau un scop...

— Nu știu. În orice caz dau cea mai categorică desmintire acelei afirmațiuni menite a discredită bunul nume al acestor șezători literare, cari mai ales în ținuturile Românilor de subt stăpânire streină au un rol mare!

Am arătat într'o scrisoare îngrijorarea ce și-o exprimă presa din capitală cu privire la numărul cel mare al vagabonzilor cari terorizează publicul. Poliția capitalei a luat măsurile necesare pentru încetarea acestei stări de lucruri. S'a făcut o anchetă, care a dat la iveală lucruri senzaționale. Apașii Bucureștilor, organizați în bande, operau după modelul colegilor lor din orașele apusene. Cu deosebire cartierele marginase ale orașului au fost terorizate de acești oameni, haiduci de vremea nouă, cari își aveau căpeteniile lor, oameni recrutați de regulă din foștii clienți ai penitenciarelor.

Organizația aceasta a fost dată pe față zilele acestea de un astfel de apaș, anume Sterian Petrescu, care arestat fiind, a făcut mărturisiri complete. El a declarat că face parte din societatea numită „Mina Neagră”, în care cei cari vor să între trebue să dea probe de anumite dexterități, de abilitate și să jure credință și supunere căpeteniei, care conduce societatea.

„Societăți” similare de terorizare și hoții mai există în toate mahalalele. Deocamdată au fost arestați „membrii”, pe cari poliția a putut pune mâna. Mulți, prinzând de veste că au fost descoperiți, au dispărut din Capitală. S'au luat măsuri pentru înmulțirea numărului sergenților de pază în diferitele puncte, pe unde se țineau bandele descoperite, iar în contra celor prinși s'au luat obișnuitele măsuri: Au fost ascultați și vor fi dați judecăței.

Correspondent.

Dr. B. BASIOTA medic
specialist în morburii femelești.
Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiuni între orele 8-10 a. m. 3-5 p. m.

O vorbire patriotică.

Din toate poticnirile noastre guvernul unguresc care e pururea treaz și conștient, își făurește o armă împotriva noastră. Acesta este un lucru vechiu, pe care socotim că-l cunoaște chiar și ultimul nostru fruntaș. Noi nu voim de astădată decât să mai servim publicul românesc cu o nouă pildă caracteristică.

P. S. Sa I. I. Papp, episcop de Arad, a avut inspirația să ție o vorbire patriotică la deschiderea sinodului din anul acesta. Am remarcat și am comentat această vorbire, încât credem că nu este român deprins cât de puțin cu cugetarea politică, care să nu fi înregistrat cu durere această nouă șovăire a P. S. Sale I. I. Papp. Am înregistrat-o noi, dar guvernul unguresc care totdeauna știe ce face, încă a înregistrat-o folosindu-se de ea cum a crezut el mai bine și, poate, nu cum a voit P. S. Sa.

Acum cum s'au pornit valurile campaniei pentru votul universal, valuri cari străbat și în streinătate, guvernul este așezat într'o situație foarte dificilă. Este expus, fiind vorba de o reformă, despre a cărei necesitate s'au convins toate popoarele, să și peardă simpatiile întregii lumi democratice, de a cărei opinie a fost totdeauna extrem de gelos.

În fața acestei primejdii se înțelege că trebuie să recurgă la toate mijloacele. Pe Justh, îl poate distruge în fața streinătății cu dezastrul din alegerile trecute, iar pe noi... cu câte o vorbire patriotică, ca a P. S. Sale I. I. Papp.

Este atât de simplă și atât de sigură această operație, încât ne-am fi mirat dacă Hédevráry nu s'ar fi folosit de ea. Și întrădevăr, guvernul s'a îngrijit, storcând câțiva galbeni din pungă, ca vorbirea P. S. Sale să ajungă în presa streină, după cum de altfel, și merită să ajungă. Iată de pildă ce scrie un ziar parisian „La Lanterne“:

Cel mai edificător eveniment al demonstrației dela Arad a fost, că în aceiași vreme când Justh se înbrățișa cu socialiștii și naționaliștii, episcopul I. I. Pap deschizând sinodul arădan, a pronunțat un discurs extrem de important, care în aceeași vreme era și o lecție binemeritată la adresa lui Justh. Episcopul de Arad a declarat că Românii nu au lipsă de protectoratul lui Justh, până când între ei și Hédevráry pe zi ce merge, relațiile se îmbunătățesc.

Tot în acest înțeles scrie și marele ziar „Le Temps“ și „La Liberté“, ceea ce tradus pe românește însemnează, că noi Românii, cari vorbim prin glasul P. S. Sale, nu ne putem răzima pe Justh, care cere sufragiul universal, ci ne retragem sub aripile ocrotitoare ale guvernului, va să zică nu ne trebuie votul universal, egal și secret.

Pe cum vedem guvernul a fost satisfăcut și poate că Hédevráry și acum zîmbește radios și mulțumit că a putut explica atât de ușor naivitatea unui episcop român, câștigat prin câteva scrisori de o politeță convențională și prin câteva cuvinte măgulitoare...

În strânsă legătură cu aceste trebui să tratăm însă și atitudinea ziarului autorizat al comitetului partidului național, față de discursul P. S. Sale episcopului de Arad.

Noi am scris un articol, în care am desvălit atitudinea îndoelnică, duplicitatea vădită și prin urmare vinovata complicitate, dintre ziarul autorizat și P. S. Sa episcopul Aradului, pacificatorul din Sinod. Am discutat cu argumente plauzibile și am făcut concluzii de o logică zdrobitoare. În articolul în care „Românul“ desaproba oarecum, cu glasul scăzut, atitudinea regretabilă a P. S. Sale episcopului, noi am descoperit un „nu, dar totuși“ care în ochii ori cărui om cunoscător al situației de aici era de ajuns. Noi am ex-

pus fapta, denunțând publicului nostru cinstit, cum „Românul“ nu a avut nici un *singur cuvânt* de dezaprobare pentru Episcopul nostru, care-l chemase pe Tisza la masă, ca să facă declarații împăciuitoare. Tot noi am fost aceia cari am arătat că ziarul intransigent și autorizat al partidului național nu a amintit cu un *singur cuvânt* măcar, protestarea din sinod a dlui Dr. N. Oncu, prin care dsa, ținea să producă pentru opinia publică dovada că nu întreg sinodul a aprobat spusele P. S. Sale. Toate aceste sânt fapte, cari nu se pot desminti, fapte cari zdrențuiesc toată intrasi-gența propovăduii în general de organul partidului nostru.

Cumcă aceste fapte nu se pot desminti a dovedit-o chiar „Românul“, care a răspuns cu câteva înjurături articolului nostru, fără să producă însă dovada contrară, astfel încât noi putem susține și astăzi afirmația noastră despre... „complicitatea vinovată“.

Se înțelege, noi nu facem cap de acuză directorului ziarului „Românul“ pentru această atitudine de crasă duplicitate. În sfârșit, îl privește pe dsa, ce atitudine are față de anumiți oameni și fapte. Nici nu vrem să-i facem cuvenitul proces de intenții, cu acest prilej, ci ținem să arătăm comitetului partidului național, ce fel de căi este merit să apuce ziarul susținut de el sub o astfel de conducere.

Pentru că, putem face o supoziție foarte verosimilă. Dacă se va continua, — și se va continua, — această atitudine dubioasă și întrădevăr „echivocă“ la gazeta autorizată a partidului, întreg publicul nostru și mai ales cei mai slabi de înger vor găsi în ea un argument mai mult pentru justificarea unei eventuale tradări. Este evident că în chipul acesta întroducem în mijlocul nostru o corupție păgubitoare.

Viata în Bucovina.

Gazetar. — La granița Pocuției. — Un nou internat român. — Reflexii.

Cernăuți, 11 Maiu, n.

Iau condeiul ca să scriu „Tribunei“ corespondențe din orașul acesta al tuturor limbilor și neamurilor pământului, înstrăinata capitală a unei pierdute părți din pământul românesc... Și cum stau și mă gândesc cu ce să încep, o boare de vânt cald, de primăvară, năvălește prin fereastra deschisă și-mi umple odaia cu un miros dulce de flori de liliac... Afară e atâta lumină, atâta floare și verdeată, o viață nouă în fiecare plantă și ființă, cântec de ape, de codri, de privighetori...

Cine ar putea să fie acela oare, care să prindă acum o pană în mână și să scrie cu *patimă* pentru o gazetă, care e hrana zilnică a mii de suflete năcăjite într'o viață de suferinți?... O lume întregă de cărturari, un norod de mucenici nerăspătâți ai gliei trec în ceasuri liniștite de seară peste rîndurile ei, ca să culeagă ceva pentru ziua de mâine și cele cari mai vin. Și tu gazetarule îi dai de multe ori *patima*, *sgura* și *otrava* sufletului tău, de atâtea ori rob ambițiilor și poftelor tale deșerte. Că faci rău ori bine, te interesează prea puțin... leafa-ți merge; și poate cu conștiința împăcată eși, cu țigara în colțul gurii, din redacția foii, când îți termeni *serviciul*... *Suflet ai gazetarule?...*

În Dumineca Tomii am fost la granița Pocuției lui Alexandru-cel-Bun și Ștefan-cel-Mare. De cum ai trecut Prutul... adio limbă românească... Trenurile ce vin din Galiția gem de cea mai spurcată și murdară jidovime de pe lume. Vântul le umflă antereele, le flutură bărbile și părul consacrat lui Molooch, le zburlește vulpele din cap și-i răcorește, căci sunt asudați. Stau în vagoane ca sardelele în cutie. Fumul de țigare îl poți tăia cu foarfeca. Mirosul de usturoi și tabac rusesc se ține după dâșii ca benzina după automobil. Această specie de *ortodoxi* stăpânesc

Galiția, munții Carpații negri, se pot vedea în văile Maramureșului, ca caprele prin gări, până în Sighetul-Marmației, țin în ghiară nefericita Bucovina și se răsfată, nesupărați de nimeni, pe plaiurile Moldovii mele...

În locurile pe care le străbat în goana acceleratului, poporul românesc e desnaționaționalizat de puhoiul rutean. Moldovenii de eri, plăieșii lui Vodă-Ștefan, Rușii de astăzi, își păstrează portul, datinele și obiceiurile strămoșești, hora joacă în bătătură încă jocurile noastre... *Dor ei vorbesc rusește...* Unde și unde se mai găsește câte-un bătrân, care știe moldovenește, plânge cu sughituri când vorbești cu el, îți spune că în copilăria lui se vorbea pretutindeni numai românește și că ei erau Moldoveni...

Pământul Bucovinei dintre Prut și Nistru astăzi e aproape tot în stăpânirea Rutenilor, cu sate, cu școli, cu biserici, cu durere și vaetul unui neam băstinaș, care a perit... peste care pădește blânda pajură cu două capete a împărăției Habsburgice...

În satul *Piedecăuți* dela gura Ceremușului e o *adunare românească răzășească*. Noul deputat în dieta Bucovinei *Iovu cav. de Cuparencu* a venit să-și cerceteze alegătorii. Datorită „*Societății Mazililor și Răzeșilor bucovineni*“ înființată acum 10 ani și susținută deatunci încoace de un bătrân preot muncitor *Dionisie cav. de Bejan*, ajutat de *Dr. Iancu Cuparencu*, a început o luptă de redeșteptare națională în părțile înstrăinate, mai ales între Mazili și Răzeși. Roadele acestei munci îmbinate cu a'ătea greutăți, cu pericolul de a fi uciși de către agitatorii ucraini, s'au văzut la facerea Cadastrului național din anul trecut.

O mare, o foarte mare parte din acești înstrăinați s'au înscris în listele românești deși nu știu nici o vorbă românească. Iar când au venit alegerile pentru dieta Bucovinei, mulți din ei și-au dat voturile pentru candidatul *sărmanului* partid național român.

Adunarea s'a ținut la o casă din marginea satului. Nou alesul deputat a fost primit cu tradiționala pâine și sare ce i s'a oferit în numele alegătorilor de părintele *Vlad din Nepolcănăești*.

Emoționat până la lacrimi, deputatul vorbește întâi românește și apoi rusește, căci numai câțiva din mulțimea adunată știau moldovenește, mulțumindu-le pentru voturile date, asigurându-i că va ține cont de toate cererile lor și îndemnându-i să țină cu tărie la neamul din care fac parte... Poporul începu să plângă... Intăia oară în viața lor, ei cei uitați vedeau între dâșii un *deputat român*, care li sfătuia și li încuraja, le vorbea că ei sânt un neam nobil, că ei au dreptul istoric al pământului lor înstrăinat... Cine putea să fie de față la o scenă așa de sguduitoare și să-și fi ținut lacrimile?... Popor fără noroc! Soarele se scobora spre munții îndepărtați, Ceremușul venia cu valuri de aur, din luncele Prutului se ridicau suspine și un cuc începu să îngâne într'o dumbravă... La granița Pocuției un deputat român vorbea fraților lui înstrăinați... Părintele *Dimitrie cav. de Zopa*, profesor în Cernăuți, fiind originar din Piedecăuți și cunoscând mai bine de cât oricare referințele din sat li-a vorbit în rusește, limpede și cu căldură. Li-a arătat pe scurt istoricul mazililor și răzeșilor bucovineni, li-a spus cum și-au perdut limba și averea, cum o parte au început să se întoarcă iarăși la matca lor și cum încă o foarte mare parte sânt în stăpânirea slavismului...

Mă uitam la ochii lor înlăcrămați în cari se răsfărgeau razele asfințitului... Ascultau pe unul de-ai lor care *nu-i uitase*...

Dr. Iancu Cuparencu îi îndeamnă să-și trimită copii la școli românești, unde cei sărmani vor fi ajuturați cu bani și face un apel către știutorii de carte să aboneze „*Revista Mazililor*“ și *Răzeșilor bucovineni* pe care omul acesta o scoate pentru luminarea lor, cu mari sacrificii.

Vasile Albată, moșneag bătrân cu „esma vieții în plete“ răspunde „domnilor“ cari au

DAJKOVITS E.

Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —

ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografii și portrete, reproducții după fotografiile vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas.

venit la ei în limba moldovenească... Li tremură buza de jos, în ochii albaștri i se văd lacrimi și parecă i-se stânge glasul... La granița Pocuției soarele a asfințit; dela munți vin umbrele înserării... dar văd că răsare o nouă viață românească...

Pentru pușinii Români din Siret — un cuib jidovesc amestecat cu Poloni, Ruși, Armeni — lângă hotarul Moldovii mame, ziua Sfântului Gheorghe a fost o adevărată zi de sărbătoare națională.

Și-au sfințit un internat în care și cresc copiii cei din împrejurimi — în spirit, în limbă și tradiții românești. Căci școlile din Bucovina pot da orice; — creștere în spirit național, niciodată nu vor da. Cu elevi de toate limbile și neamurile, cu profesori, în mare parte jidani, de toate mentalitățile și apucăturile, bieții băieți Români de toate învață; dar de ceace e al neamului lor... doar unde și unde numai limba...

Și internatele de creștere dau tocmai ceace nu dau școlile. Adevăratele școale românești sânt ele. Părintele Eusebie cav. de Sorococan profesor și pirectorul internatului din localitate, crește acolo copii, cari au știut să facă din sfințirea casei lor o adevărată șezătoare românească cum foarte rar se poate vedea în înstrăinata Bucovina...

Am recitat de câteva ori lista persoanelor, ce au luat parte la Șezătoarea scriitorilor români în Arad. Aproape două luni de zile cât am stat astă iarnă în orașul acela dela marginea poporului românesc am cunoscut atâția oameni de bine. La șezătoare însă n'au fost!... Mai multe patimi și mai multă discordie în politică, ca la frații din Bucovina nu știu dacă se mai găsesc undeva pe pământul românesc. Dar nu am văzut o primire mai caldă făcută scriitorilor români veniți aici ca și ori unde în numele unității culturale a unui neam fără noroc, ca la acești bătuți de soartă, cari au știut să înăbușe patima în fața unui oaspe așa de rar și de iubit, cum sânt scriitorii.

Dar, ajunge zilei răutatea ei...

Alexandru Isăceanu.

Congregația din Făgăraș.

„Gazeta Transilvaniei“ publică următorul raport despre congreagația comitatului Făgăraș care a avut loc la 11 Maiu n.

Pe cât de cu încordare era așteaptă adunarea generală de primăvară a congreagației comitateneze, despre care vă raportează, pe atât enigmatic se pare întorsătura ce au luat-o lucrurile în ultimul moment.

Stările bolnăvicioase din sânul clubului român comitatenz, ajunse la scandalosă coacere, au atras atențiunea comitetului partidului național, care a și trimis la fața locului doi exmiși, pe dl Dr. Liviu Leményi și Dr. Alexandru Vaida-Voevod, ca prin tactul, autoritatea și reputațiunea dâșilor să saneze animozitățile ucigașe ale făgărășenilor. Și a fost bine venită și însuflețită prezența dâșilor.

Conferința clubului român s'a ținut la orele 7 participând un număr de 46 membrii, în jurul conducătorilor. A premers conferinței un „sfat mic“, o consfătuire în cerc restrâns, apoi președintele I. Macaveiu a deschis conferința, indicând obiectele asupra cărora e de luat înțelegere.

Recunoscută fiind necesitatea, că în acțiunea de împăcare eventual în ducerea luptelor Românilor cu administrația dușmănoasă comitatenză este de lipsă ca toți românii să fie

solidari s'a pus mai întâi la desbatere chestiun solidarității în acțiune, lupta extremă cu toate mijloacele constituționale, între cari și retragerea membrilor români din toate comisiunile comitateneze, precum și obligământul ca minoritatea să se supună majorității necondiționat, decisiunilor aduse prin votare.

După-ce substractul chestiei s'a lămurit fundamental prin rostul mai multor vorbitori, s'a primit cu 36 contra 8 voturi, decisul ca: pertractările de împăciuire să se considere de abandonate, lupta pentru sanarea relor administrative din comitat să se ducă mai departe cu toată înverșunarea; iar în adunarea congreagației de mâne, toți membrii români să-și dea abdicerea din comisiunile comitateneze, prin o motivare în scris, provăzută cu subscrierea tuturor membrilor din comisiuni prezentată de membrul Dr. Oct. Vasu.

După votarea cu însuflețire a acestor rezoluțiuni, conterința a fost surprinsă de enunțiațiunea membrului Nicolae Borzea, protopop în Făgăraș, că dânsul nu se supune concluziunii conferinței, nu repășește din comisiunile în care e ales și că se retrage din clubul comitatens român. (A doua zi păr. Borzea a declarat unui domn, că a purces astfel, pentru că așa i-s'a dat îndrumare „de sus“ Cor.)

Conferința a luat la cunoștință enunțiațiunea păr. Nicolae Borzea.

Conferința a durat până cătră miezul nopții. Exmișii comitetului național, dnii Dr. L. Leményi și Dr. A. Vaida, între călduroase manifestări de simpatie s'au retras, împăcați cu gândul, că și-au împlinit misiunea și în credință, că precum s'a decis, așa vor și decurge lucrurile. Dl Dr. Leményi a și plecat dela Făgăraș cu trenul de 3:32 dimineata, iar dl Dr. Vaida, deputatul cercului nostru Arpaș, spre bucuria nemărginită a noastră, și mai ales a membrilor alegători arpașeni, a mai petrecut în mijlocul nostru câteva ore după adunarea congreagației — apoi a plecat cu automobilul la Brașov însoțit cu dl P. Popoviciu.

Ședința congreagației s'a deschis la orele 9 de cătră prefectul Széll József. Membrii în număr mare. Nemembrilor numai cu bilet li-se permitea intrarea.

Schimbarea tacticii de luptă a Românilor, cu ceva înainte de începerea ședinței s'a făcut pe motiv, că din loc competent și prin bărbați acreditați li-s'a pus în vedere Românilor și sanarea tuturor relor adm. din comitat. Spre acest scop, Românii să alegă o comisiune de patru inși, cari împreună cu factorii competenți administrativi, în proximele zile după aceasta adunare generală, să continue desbaterea acțiunii de împăcare, cu garanție că va succede conform dorinței Românilor.

În urma acestora în adunarea congreagației președintele I. Macaveiu, vicar for. a enunțat în numele clubului, că deși s'a decis lupta cea mai extremă, Românii abstau deocamdată dela hotărârile luate, le țin în suspens și primesc raportul vice-comitelui...

La orele 3 p. m. membrii români, conform avizului dat, s'au întrunit din nou în conferință, în număr aproape complet și au desbătut și lămurit pe membrii asupra cauzelor, care a produs schimbarea pe neașteptate a tacticii din ziua de azi.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Elz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Povestiri de femei.

Rochia-pantaloni și modele verei.

În sfârșit rochia pantalon a căzut cu tot insuccesul, ce era de prevăzut după felul neașteptat și insolent cu care își făcuse apariția. Înzadar au fost puse în mișcare întregi armamentele bravurei feminine, cu toate regimentele cochetăriei, șicului și eleganței, de data aceasta eterna biruință a capriciului femeiesc s'a ciocnit de cea mai crudă și hotărâtă rezistență.

Parisul a fost de sigur teatrul luptelor celor mai înverșunate. Desperata pornire feminină și-a avut micile ei episoade cu acte de adevărat curaj. Cu toate acestea, o biruință pe toată linia nu ar fi fost decât inaugurarea unei epoci scandalose, care ar fi prilejuit femeilor numai experiențe triste. Unul dintre miile de incidente ce ni se semnalau de pe câmpul luptei, — când soțul unei pantalonate, descoperindu-și nevasta îmbrăcată cu jupe-culotte, în anticameră, la o vizită, o amenința că de-și va desbrăca mantaua să-și pue în evidență noua nebunie, — își va desbrăca și el hainele ca să apară și el mai în evidență, — ilustra destul de semnificativ unde ar fi dus persistența unei idei atât de absurde.

Căci afară de câteva izolate inspirații fericite, cari se învârteau numai în jurul unei concepții apropiate de ideea pantalonului, — marea majoritate a modei acesteia extravagante era pur și simplu o caricatură. Goniță așa de rușinos din Paris, rochia pantalon rățăcește pe căile depărtate ale țărilor streine, detronată, resemnându-se la rolul îndoios al reputațiilor de bălcu. Într'o cafeana, dintr'un orașel al Elveției, o chelnărită atrage mușterii împrăștiați cu senzaționala jupe-culotte. În America, într'un alt oraș de provincie, o cocoană e salvată de mulțime dintr'un accident nenorocit, — grație rochiei-pantalon cu care era îmbrăcată și care atrăsese în primul rând mulțimea cătră ea. Geniile creatoare ale modelor, din Paris, au reținut însă din cele mai fericite inspirații nota cea mai șic a jupei-culotte. Și rochiile din vara aceasta chiar și cele de pânză, cari nu poartă pecetea influenței și inspirației acesteia noi, par vechi și de tot demodate. În primul rând sunt rochiile de după prânz, așa zisele rochii ajustate după pulpe; căptușeala din mătase deschisă, foarte strânsă după forma corpului, se lasă să se vadă numai în dreptul piciorului stâng, în dreptul căruia rochia de formă empire, cu talia foarte înaltă, se lasă deschisă. Ca să nu se accentueze prea tare liniile corpului strâns în căptușeala de mătase, rochia de deasupra se face, deși din stofă subțire, dar foarte deasă, apoi croiala destul de largă; astfel că stilul maur se amestecă grațios cu empirul care predomină. Rochiile acestea, însă, așa strânse de desubt și largi deasupra, nu apar în adevăratul lor farmec, decât pe corpurile înalte și subțiri. Cu toate acestea, pentru fiecare — tailleurile sunt frumoase acum, așa deschise într'o parte până în dreptul genunchiului, lăsând să se vadă de desubt un jupon de mătase strâns, drept, plisat sau în cute. La Costumele ce vară mai ales, ideea aceasta se pretează la combinații foarte drăguțe. Acele din pânză într'o culoare se pot deschide pe un jupon din pânză cu dungi în două colori. Jachetele se fac cu talia înaltă, foarte scurte, cu gulere marinere, din pichet dungat, sau cașmir alb tivit cu benji în altă culoare.

La rochiile empire, pentru corpurile mai mici, o idee frumoasă și potrivită a înălța puțin: se lasă să cață în foaia d'inainte a rochiei, ca garnitură, o bantă lată de dantelă sau broderie, în formă ascuțită, de virful căreia se atârna un ciucure din mărgeluțe de aur, argint sau ciliu, așa de moderne acum ca garnituri la rochii, mantale și chiar la umbreluțe. Caracteristic în moda rochiilor și pălărilor de vară, acum, sunt izbitoarele contraste de culori și chiar de efecte, — dar cer mult tact în combinații.

Cât privește capitolul pălărilor, aceea de forma Napoleon — pentru că era cochetă și convenea de minune ori și cărei figuri, — s'a vulgarizat astfel că actualmente e părăsită de adevăratele elegane. I-a luat locul forma mică, rotundă, cu bordurile ușor întoarse de jur împrejur, toate cu catifea de mătase în cuiori vii. Acum nu strici cu nimic tonul eleganței, căcă la o rochie violetă porți o pălărie cu catifea roșie și garnisită cu cireși. Contrastul e tonul modei actuale.

Cu ivirea sezonului florilor, ele abundă ca garnituri pe pălăriile mari ale căror pene și egrete nu se mai potrivec în primăvară. Glicinele violete, salcîmul, liliacul, iasomia și hortensiile deschid drumul roselor ce abundă pe pălăriile de toate formele și culorile, — mari, înflorite tare și cu frunziș potrivit nuanței trandafirilor.

Contrastele vii ce ne izbesc în tonul modei actuale aduc un minunat serviciu practic mulțimei peștișe a

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de Székely și Réti fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare
de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

rămășițelor de panglici, flori și dantele, cu cari ne putem înlesni reparații minunate...

De altfel toate aceste modeste relații despre cursul modei nu au decât intenția bună de-a aduce o lăcărare de orientare acelor, cari sunt în cursul prefacerilor și reparațiilor rochiilor și pălăriilor vechi, pe cari totdeauna cu nițică bătaie de cap, multă pricepere și puțină cheltuială, le putem acomoda modei, așa ca totdeauna să pară altele, noi și frumoase. Rămâne la tactul fiecăreia să aleagă linia de mijloc.

Sultănica.

Din străinătate.

Exregele Manuel la frontiera Portugaliei. Reprezintantul din Madrid al unei bănci portugheze a primit o scrisoare dela casa din Lisabona, prin care i-se arată că, svonindu-se despre un nou complot monarchist, guvernul provizoriu exercită o cenzură severă asupra tuturor depeșilor cu destinația pentru străinătate, nedând curs la cele mai multe dintre ele.

Guvernul ar mai fi fost informat că exregele Manuel, în așteptarea izbucnirii contra-revoluției, s'a stabilit într'o localitate din Spania, în apropiere de frontiera portugheză, de unde conduce în persoană conspirația.

În ce privește situația generală a republicei portugheze, ministrul Portugaliei la Paris a făcut următoarele declarațiuni unui ziarist francez:

„Republica n'a fost, cum s'a pretins, o surpriză provocată printr'un act de forță cutezătoare. A fost o soluțiune politică așteptată de mult timp, fiindcă monarchia, devenită impopulară, prin opera administrațiunii sale și prin atingerile aduse libertății, nu mai găsea pe nimeni care să o servească într'un mod util. Republica răspunde dar la o dorință populară. Ea este speranța tuturor portughezilor compează pe solidaritatea tuturor, cu excepțiune, bine înțeles, a minorității spiritelor retrograde cari refuză a primi ori-ce progres în ordinea politică, precum și a partizanilor vechiului regim, ale cărui proiecte i-lea ruinat cest nou. Stabilitatea noului regim se bazează pe solidaritatea națională. Viața interioară a Portugaliei nu începe a fi cunoscută de cât azi. Din cauza asta, ea aduce revoluțiunii opinii universale. Impopularitatea vechilor instituțiuni era faptul politic cel mai caracteristic al Portugaliei; ea era datorită nu numai detestabilii gestiunii a afacerilor publice, dar și puținei simpatii de care se bucura dinastia însăși.

„De altă parte, spiritul național portughez nu este anti-religios; el este anti-clerical.

„Toate actele cari tind a asigura supremația puterii civile în Portugalia, sânt primite cu satisfacțiune.

„Republica a realizat deja o mare operă juridică, efectuând în puține luni astfel de progrese, pe cari regimul căzut nu le-a putut îndeplini în interval de un secol.

„Să nu se zică dar că această operă este rezultatul gândirii exclusive a guvernului. Ea răspunde strict aspirațiunilor și desideratelor formulate de un îndelungat timp la opinia publică. Astfel sunt legile promulgate asupra separațiunii biserice de stat, asupra căutării paternității, asupra stării civile, asupra serviciului militar obligatoriu, asupra suprimării ordinilor religioase, asupra secularizării învățământului, etc., etc.

„Nimeni nu ignorează că administrația monarchică a compromis finanțele publice. Statul republican caută a le reconstitui printr'o girare scrupuloasă și inteligentă. Serviciul datoriei exterioare portugheze este și va fi făcut cu regularitate.

„Noua Portugalie face față tuturor obligațiunilor ce le-a moștenit și compează a nu recurge la nici un împrumut pentru rezolvarea problemelor financiare.

„Suntem pe cale de a intra în stare constituțională normală. Alegerile legislative vor avea loc în cursul lunei curente.

„Trebuie să se recunoască că noul regim, precum și revoluția ce i-a dat naștere, n'au făcut nici odată operă de persecuțiune și de netoleranță.

„Instituțiunile actuale datoresc siguranța lor simpatiiilor publice. Nici un pericol nu le amenință.

Ipoteza unei restaurațiuni monarchice este inadmisibilă. Comploturile anunțate există în gândirea intimă a adversarilor republicei, dar n'ar putea să se transforme în realități fără a atrage pentru autorii lor dezastre sigure“.

Serbările încoronării perechei regale din Anglia. În legătură cu serbările încoronării s'au organizat și alte serbări publice, cari s'au început ieri în prezența regelui și a reginei prin deschiderea expoziției industriale, comerciale și economice, care arată întreaga evoluție a Angliei din timpurile cele mai vechi pe aceste terene. Regele și regina au fost însoțiți de autoritățile civile și militare. Onorul l'a dat corpul de gardă.

Călătoria sultanului în Macedonia. Cum se știe, Sultanul Turciei Mehmed al V-lea va face în cursul lunei Maiu o călătorie în Macedonia și Albania.

Pentru acest scop au început să se facă pregătirile necesare unei călătorii împărătești.

La Salonic se vor face procesiuni solemne. Comitetul tinerilor turci din acest oraș a hotărât să construiască tribune speciale pentru public, pe străzile pe unde va trece Sultanul. Intrarea în tribune va fi permisă în schimbul unei plăți, iar banii ce se vor strânge, vor fi dați școalelor ce se vor deschide în Macedonia, sub patronajul clubului „İtihad Terechi“.

La Scopie au sosit 7 polițiști secreți, cari au însărcinarea să instruiască 80 de agenți. Aceștia vor forma rețeaua de polițiști pentru paza persoanei Sultanului.

Tot în Scopie (Usküb) au sosit și patru hamali de-ai Sultanului, cu însărcinarea specială de a ridica greutatea de câte 4—500 kgr.

INFORMAȚII.

A R A D, 13 Maiu n. 1911.

Cei chemați ieșiți...

Adicătelea stăm așa: noi Românii din țara unguerească n'avem nici scriitori, nici gazetari. Că n'avem gazetari a spus-o dl V. Bontescu în »Românul«; că n'avem scriitori a spus-o dl Emil Isacu în »Viața nouă« din București.

Poate vor fi având dreptate amândoi... până la un punct, pentru că amândoi au făcut și pe gazetarul și pe scriitorul-poet, fără să se fi putut afirma nici în gazetărie, nici în poezie...

Ceeace spune dl Emil Isac în »Viața nouă« e o completare a celor ce-a spus dl Bontescu în »Românul«.

»In Ardealul nostru trec drept scriitori mari câțiva »poeti«, cari traduși în franțuzește ar produce ilaritate europeană... In Ardeal se înalță laude tuturor analfabeților cari, îndrugând câteva fraze patriotice ori blestemuri de demagog, socot că și-au plămădit nemurirea...« — scrie dl Emil Isacu (dela care și azi mai păstrăm în sertarele noastre manuscrise nepublicate).

Critica literară autorizată, pusă sub controlul dlor Bontescu și Isacu, se dă acum la gazetari și la poeți... Și, poate, amândoi vor fi având dreptate — până la un punct.

Dar, ajungând, la acest punct de limită, rămânem nedumiriți...

Oare de ce se vor fi mărginit dnii Bontescu și Isacu să cetească, exclusiv, numai... unul — scriicul celuilalt? X.

— **3/15 Maiu în Viena.** Societatea academică social-literară »România Jună« invită la serbarea zilei de 3/15 Maiu 1848, ce va avea loc *Marți în 16 Maiu a. c. n. la osele 8 și jum. seara în hotel »Regina«, I., Maximilianplatz 17.*

Pentru comitet: Z. Maniu, președinte. Eugen Bianu, secretar de externe.

— **Un accident al iahtului regal român.** Din București se anunță:

Un accident care din fericire n'a avut nici o urmare gravă, s'a întâmplat Miercuri iahtului regal Ștefan cel Mare când a sosit în Hirșova.

La orele 10 a. m., iahtul regal a sosit la Hirșova.

Pe când regele, principele Carol, dl Delavrancea se aflau încă pe puntea dela debarcader, vedeta Mărăcineanu, manevrând greșit a venit cu o mare viteză, a lovit iahtul regal și s'a oprit în pontonul românesc, intrând aproape 3 metri sub ponton.

Patru soldați marinari de pe vedetă au căzut în Dunăre. Ei au fost salvați imediat.

Peste cinci minute puntea a fost restabilită și suveranul s'a întreținut cu întreaga asistență. Toată lumea a fost profund impresionată de accidentul care putea să aibă consecințe foarte grave.

— **Parastas pentru Iosif St. Șuluțiu.** Vineri, în 12 Mai n. a. c. împlinându-se 6 săptămâni dela moartea binemeritatului președinte al »Asociațiunii«, s'a oficiat în biserica parohială română gr.-cat. din Sibiiu, lângă care dorm o seamă din cei mai aleși fii ai neamului nostru, un parastas la orele 10 a. m.

— **O deraiare în gara dela Predeal.** Din București se anunță: Trenul accelerat Nr. 14 care urma să sosească Joi seara în București la orele 9 și 20 a deraiat la eșirea din stația Predeal.

Deraierea s'a întâmplat în următoarele împrejurări: la orele 5.29 trenul plecând din gara Predeal, penultimul vagon, în care se afla pește, pe când a trecut în dreptul acului a sărit de pe linie, ceeace a provocat răsturnarea vagonului.

În acest vagon se aflau trei persoane între cari împiegatul de ambulanță Spirescu C. și factorul poștal Grigore Zaman. Acești doi din urmă sărind în partea în care s'a răsturnat vagonul au fost prinși sub el și răniți grav.

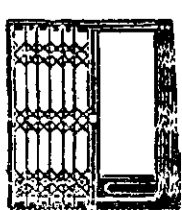
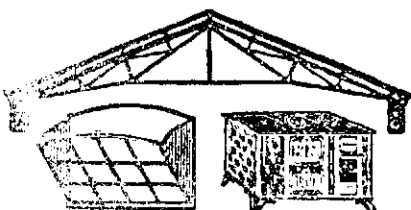
Zaman Grigore are picioarele fracturate iar Spirescu coșul pieptului turtit și un picior sfărâmat.

Răniții au fost trimiși la spitalul din Sibiiu.

— **Numire.** Cetim în »Monitorul oficial« că dl Ioan Candrea, fost notar la tribunalul din Panciova, a fost numit subjude la Lipova. Felicitările noastre!

— **Mulțumită publică.** Prin aceasta aducem cele mai profunde mulțumite atât stîm. domni preoți și învățători cari au săvârșit actul înmormântării neuitatei noastre fiice Zina, cât și amicilor și cunoscuților cari ni-au mângăiat în nemărginita noastră durere prin condolențele lor. *Petru Pelle*, preot, și familia.

— **Moștenitorul de tron în Rusia.** Versiunea despre o călătorie apropiată a

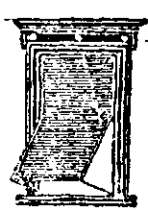

Szántó Dezső Nagyvárad, Szt. János-u. 25.

lăcătuși pentru edificii.

Telefon 491. — Telefon 491.

Primul magazin Industrial de rolete de lemn din Oradea-Mare. — Atelier de ferărie.

moștenitorului, n'a primit nici până astăzi desmînțirea oficioasă. Astfel se susține că călătoria va avea loc în luna viitoare. Țarul va reîntoarce vizita în toamnă, când va veni cu țarina la Viena.

— **Achitarea unui republican bulgar.** Din Sofia se anunță: Astă toamnă, locuitorii comunei Samocovsca, proclamând republica, au arborat drapelul roșu pe acoperișul primăriei lor. Fiind trimis suprefectul plășei în anchetă, primarul a refuzat ca la cererea acestuia să dea jos steagul.

Intervenind armata, rânduia a fost restabilită, drapelul înlăturat, iar primarul dat judecății.

În 26 Aprilie, în fața tribunalului din Sofia, secția III corecțională fostul primar Zuiharof a fost judecat și după îndelungate desbateri, cu toate acușările înverșunate ale procurorului Mutatof, fostul primar republican a fost achitat în urma apărării avocaților Kolarof, Sotirof și Tihcef.

— **Congresul eroilor lui Garibaldi.** La 29 Mai se va ține congresul veteranilor din luptele pentru unirea Italiei. Se vor revedea eroii, marelui Garibaldi, și în aducerea aminte a zilelor de răstriașe din anii tinereții lor, vor prăzni împreună sărbătoarea aniversării a 50-a a proclamării unirii. Congresul se va ține în Neapol și va dura până la 4 Iunie.

— **Moartea lui Bacedecker.** Editorul german Bacedecker, cunoscut după călăuzele (ghid) sale în toate țările a încetat din viață în sanatoriu din Kannenberg. Călăuzele devenite atât de populare (au fost numit simplu Bacedecker, care nume s'a prefăcut astfel într-o noțiune.

— **Inchiderea birturilor.** La propunerea vicecomitelui Aurel Issekutz, într'una din ședințele comitetului municipal din comitatul Caraș-Severin, s'a hotărît ca în zilele de Dumineci și sărbători, dela opt ore dimineața până la 4 după amiază, să se țină închise toate birturile sătești aflătoare pe teritoriul acestui comitat.

— **Alegere de preot.** Duminecă în 24 Aprilie v. a. c. s'a făcut alegerea de preot în parohia a doua din comuna bisericească Lancrâm protopresbiteratul Sebeșului. Membrii sinodului s'au prezentat în număr impunător. Au votat 225 alegători, s'a proclamat ales cu 207 voturi, candidatul Ioan Lașiță, față cu 18 voturi date candidatului V. Păcurariu. Alegerea a fost condusă de protopresbiterul tractului P. O. domn Sergiu Medean și a decurs în cea mai bună ordine. Credincioșii așteaptă lucruri frumoase dela nou alesul păstor sufletesc. Să dea Dumnezeu, ca să nu se înșele în așteptările lor. «T. Rom.»

— **Detectivi și hoți.** Doi pungași au comis o spargere în prăvălia de delicatose din Berlin, dar poliția a pus mâna pe ei și i-a arestat. Căutându-i prin buzunare au aflat mai multe scrisori, scrise însă în limba hoților, cari erau de altfel niște invitații de-ale tovarășilor, ca să se adune cu toții în o zi anumită să facă un mic chef. Invitarea se termina cu cuvintele: «Așadar fraților la muncă». Cuvintele acestea erau bine înțeles un apel la făptuirea nouor spargerii, căci cheful cu ce s'ar fi ținut?

Ca local de întrunire era indicat restaurantul Grünwald. Prefectul poliției a trimis în ziua anumită niște detectivi, ca să ia parte și dâșii la chef, făcând totodată operația deținerii prietenilor. Restaurantul începuse să se împopuleze. Salutări reciproce arătau pe cei convocați, cari cu câte un pachet subțioară sau așezat la o masă, așternând pe pânzătură conținutul, lucruri fine, bune, băuturi scumpe, vin și șampanie, și cheful se începuse. Erau tocmai în timpul când dispoziția le venise tuturor, când apărură în ușe un pluton de gardiști, chemați de cei doi detectivi cari la un semn dat au legat pe chefulori, transportându-i la secție. — Trist sfârșit a avut cheful!

— **Nouă ani temniță pentru caricatură.** Am amintit și noi că tribunalul militar din Barcelona a osândit pe caricaturistul Sagrista la 9 ani temniță pentru caricatura făcută tribunalului militar care a adus sentința în afa-

cerea Ferrer. Faptul acesta a produs un restu- în întreaga lume civilă, așa ca liga drepturilor omenești din Paris a cerut ministrului președinte spaniol Canalejas să propună pe Sagrista spre agrățiare. Deodată cu această procedură vine știrea din Madrid, că metropolitul catolic din capitala Spaniei a redactat o rugare adresată guvernului, ca să ia măsurile pentru eliberarea artistului. Rugarea este semnată de cei mai valoroși bărbați ai Spaniei, cari fără considerare de culorile politice, cer unanim agrățiarea lui Sagrista.

— **Papa nu este bolnav.** În zilele din urmă ziarele vieneze au adus știrea că Papa, ar suferi de o podagnă acută, care îl reține dela darea audiențelor și dela serviciul divin. Față de aceste vești, ziarul Corriere D'Italia anunță că șeful bisericii catolice se simte în depline puteri, ia parte la serviciul divin din capela și dă audiențe. Alaltăieri a dat chiar deslegare la 60 de oameni.

— **Condamnarea unui ucigaș.** Cu câteva luni înainte, un asistent de farmacie Fekete Vilmos, ucisese în Budapesta to prostituată pentru a-i fura câteva juvaere. Arestat încă în aceeași zi, Fekete a mărturisit crima.

Eri s'a judecat procesul acesta înaintea curții cu jurați din Budapesta. Fekete a fost condamnat la pușcărie pe viața întreagă.

— **Idee ciudată.** Un ofițer de marină din Anglia face propagandă, pentru creșterea bărbii, ca astfel toți englezii adevărați să se prezinte la încoronare, pușcând barbă. Ar fi un omagiu adus defunctului și totodată actualului rege, ambii cu barbă. Ideia a prins, și propaganda se face acum în cercuri tot mai largi.

Aruncați bricele — spune inițiatorul căpitănul de corvetă George Mollwaine, — arătând astfel alipirea noastră la familia domnitoare și la barba engleză tradițională. Se poate oare închipui un spectacol mai minunat, ca într'o zi toți englezii să se arate împodobiți de barbă frumoasă?!

x După părerile medicilor șefi ai spitalului «Wieden» din Viena, apa amară Francisc Iosif și în cantități mici, este un purgativ sigur. Apa Francisc Iosif se află în toate farmaciile, drogheriile și prăvăliile mai mari. Direcțiunea e la Budapesta.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I în fața palatului administrativ (comitatului)

ECONOMIE.

IV. Alte soiuri de cooperative.

Cu toate că sistemul cooperativ poate cuprinde aproape toți ramii economiei, o aplicare mai intensivă n'a găsit până acum decât numai la unele soiuri de întreprinderi. Din acestea cele mai însemnate sânt cooperativele de prăsilă, măcelării, obștiile sătești pentru pășunat, tovarășii pentru folosirea de mașini agricole, de asigurări, ș. a.

Comunele, cari nu sânt aplicate să lucreze pentru îmbunătățirea rasei vitelor sau a galitelor, sau unde Românii trăesc la olaltă cu alte naționalități, cari au conducerea politică în mână, sistemul cooperativ poate veni totdeauna celor părășiți, în ajutor, ba de multe ori s'a dovedit, că o astfel de asociere a dat mai frumoase rezultate,

îmbunătățirea rasei și asigurarea vitelor, sunt pentru împrejurările noastre de mare importanță și ne place să sperăm, că stăruințele puse în privința aceasta de dl Osvadă, vor găsi o largă răspândire, care ne va aduce mari foloase.

Poate de o mai mare importanță pentru noi ar fi obștiile sătești pentru pășunat. Desvoltarea ce au luat aceste tovarășii în Anglia, a gă-

sit aplicare și la Români din regat, ba partidul liberal a fost în privința aceasta un puternic sprijinitor. Economia de vite a mărghinenimii noastre, în urma nenorocitelor convenții vamale, a ajuns la nimicire. O schimbare a situației în unele părți, credem că numai cu obștiile sătești să mai poate creia, de aceea studiul și aplicarea lor, constituie o problemă din cele mai însemnate.

Cumpărarea de mașini agricole, mai ales de mașini de treerat, sunt în condițiile financiare ale țaranului nostru lucruri greu de realizat. Foarte puțini pot să și procure singuri câte-o mașină de treerat și astfel sunt avizați la mărghinimă cutărui ovreu sau sas, plătită foarte scump de multe ori și aceea. Intovărășiți laolaltă agricultorii însă pot să și cumpere o astfel de mașină, care îngrijită, aproape în toate cazurile a arătat o rentabilitate multă-mitoare.

Ba în Thuringia, băncile populare raiffeisienne și-au procurat ele mașini agricole, cari le dau în întrebuințare la membrii, pe lângă o taxă potrivită. Astfel în 1903 aveau în întrebuințare 474 de mașini agricole, iar statistica Germaniei din 1894/5 arată, chiar la mici proprietari o mai răspândită întrebuințare**, poate în urma lipsei brațelor de muncă. (E.)

BIBLIOGRAFII.

Noua Revistă Română de sub direcțiunea dlui C. Rădulescu-Motru a apărut cu următorul sumar:

Noutăți: Invitațiune. Alegerile parțiale pentru parlament. Lupta pentru votul universal în Ungaria. Atacurile împotriva Sorbonei.

Politica: C. Rădulescu-Motru. Intelectualii și politica.

Psihologie socială: I. Nisipeanu. Sentimentele eului și viața socială. Dr. Florea Simionescu. Rolul social al plăcerii.

Literatură: Albert Samain. Polyphem, (trad. I. M. Rașcu). Villiers de l'Isle-Adam. Duke of Portland. (trad. Const. Beldie).

Cărți noi: Ion Popescu. Anna (Ceiace nu se poate), roman de Duiliu Zamfirescu. N. I. J.-M. Baldwin: (Le darwinisme dans les sciences morales).

Insemnări: «Povestea celor năcăjiți». — O constatare tristă. — Bergson la congresul de filozofie din Bologna. — Moștenitorul tronului Austro-Ungar.

Revista revistelor: Viața românească. — Luceafărul. — Viitorul. — Revue des deux mondes. — La Nature. — La Revue Critique.

Memento.

Tablourile lui Grigorescu în Arad.

La Librăria Tribunei se află de vânzare 20 de reproduceri după tablourile celui mare pictor român Grigorescu.

Fiecare tablou costă cor. 2-50 + porto postal. Mărimea e (cu carton cu tot) 30 cm. lățime și 40 cm. lungime:

DICTIONARUL

numirilor de localități cu populațiune română din Ungaria, compus din încredințarea Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român de S. Moldovan și Nicolau Togan. Prețul 5 Cor. plus 20 fil. porto. Se poate procura la Librăria Tribunei, Arad.

La Librăria „Tribunei“ se află de vânzare Dr. Onisifor Ghibu, Cercetări privitoare la situația învățământului nostru primar și educația populară à Cor. 1 plus 5 fil. porto.

591—592 Fundescu D. C. Basme.

593 Andreev. Povestea celor 7 spânzurați.

594—595 Zola. Tereza Raquin. Roman.

596—599 Dufresne. Jocuri de șah.

600 Densușianu. Tradiții și Legende.

601—602 Flamarion. Lumen.

*) Dr. Grabein, Wirtsch. und soc. Bedeutung l. Genossenschaften.

Redactor responsabil: Iulia Giurgiu.
„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și 1778.

MOBILE

din cauza schimbării localului
se vând cu prețuri

ieftine

în fabrica de mobile alui

REISZ

Oradea-mare-Nagyvárad

dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboșală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos.

Ziarul nostru roagă pe onoratul public că la cererea prețurilor curente sau la orice cerere sau cumpărare să se provoace că adresa firmei a sosit-o în „Tribuna”.

PUBLICAȚIUNE.

Frații Bratu, arîndatori ai domeniului Șulțan din Vidraseu, au

de vîndut 250 de oi fătate.

rasă bărsană, soiu ales din o turmă de 500 oi fătate. Oile de vînzare, nu se scot din turmă numai acelea mai puțin bune, ci se împart în două părți, lăsându-i-se cumpărătorului dreptul de a-și alege.

Doritorii de a cumpăra să poftescă la fața locului în Vidraseu (Vidrátzseg) u. p. și stațiune de tren în Nyárádtó (comitatul Kiskükülő).

! Cancelarie administrativă și birou de informațiuni în Budapesta.

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprocusuale, administrative și comerciale, mijloacesc împrumuturi personale, ipotecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp; mijloacesc cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini motoare și alte rechizite economice; finanțez parcelări de moșii, exoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școale și pentru cumpărare de izlaze și pășuni; efeptuiesc totfelul de comande comerciale eventual și la bursă prompt, pe lângă taxe moderate și anticipația pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea,
advocat diplomat

VIII., Aggteleki-u. 10., I. 7. Telefon 171-27

Wällischhof

stabiliment de hidroterapie și sanatoriu aranjat conform tuturor recerînțelor moderne; dietetică după sistemul Dr. Lahmann; (băi de aier, de soare, de abur, de aier cald, de acid carbonic, de oxigen, de radium, băi medicinale și electrice, gimnastică etc.)

30 minute depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Indicat la toate boalele nervoase și cele ale schimbului organic (neurasthenie, histerie, amemie, diabet, diathesă urică, reumatism, boale de stomach și de intestine etc.)

Cură de slăbire și îngrășare.

În stabiliment nu se primesc morboși de boale infecțioase și boale psihice.

Posta: Maria-Enzendorf bei Wien.

Telegrame și telefon: Wällischhof-Giesshübl bei Wien.

Cu prospecte și cu detaluri stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în Magyarád se află de vînzare în cvant mare și mic:

vin vechiu și nou
de Măderat.

Băile sarate Pavel

(com. Maramurășului)

Proprietatea moștenitorilor fostului episcop Pavel. — Peste sute de itelectuali români vizitează an de an localitățile balneare și climaterice Pavel din Slatina Maramurășului

Băi de apă sarată, inhalazioni, cură de hidroterapie. Aer ozonat.

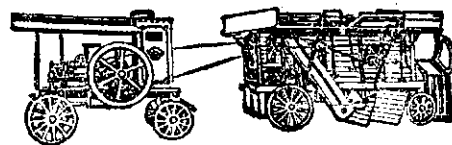
Intreținere splendidă, camere și ville ieftine, și pentru familii. Promenazi cu brăduleți.

Prospecte și informațiuni trimite la dorință:

Direcțiunea Băilor Pavel.

Slatina. (Aknaszlatina, Máramaros megye).

MOTOARE!

Cele mai bune și vrednice de încredere dere motoare de benin, accesorii pentru trierat, automobus cu benzin, motoare originale suedeze cu olei și motoare cu gaz, se pot cumpăra pelângă condițiunile cele mai favorabile și cu garanță pe mai mulți ani. Eftinătate și promptitudine.

Karczag Testvérek

Budapesta, V., Aulich-u. 7.

Prospecte și cataloage trimite gratuit.

Leon Tolstoi.

14

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

— Vă sunt foarte obligat, **mon cher**, ori **ma chère**, spunea el fiecăruia, inferiorilor ca și superiorilor. Vă mulțumesc în numele acelor pe cari le sărbătorim. Veți veni la masă, nu e așa? Altfel, **mon cher**, mă supărați. Vă rog să veniți cu toată familia, **ma chère**... El repeta aceleas cuvinte tuturor invitaților, însoțindu-le exact cu aceleasi expresii de figură, și strîngea mâinile, și saluta. Dupăce conducea pe cei cari plecau, venea lângă cei ce nuși luaseră încă rămas bun; lua loc pe un fotoliu și dupăceși încrucișa cu complezanță picioarele șiși rezema podul palmelor de genunchi, se clătina încoace și încolo, apoi începea ca un om care crede că știe totul, — dânduși părerea asupra timpului, asupra sănătății, când în rusește, când în franțuzește (cu toate că vorbea foarte rău această limbă) — dar în totdeauna se exprima cu siguranță. Cu toate că era obosit, se ridica într'una să conducă pe cei ce plecau, hotărît săși facă datoriile până la capăt, șiși renouia poftirile la masă, aducânduși pe fruntea pleșuvă câteva șuvițe de păr, arc și sure.

Câte odată, dupăce conducea mosafirii, străbătea vestibulul și sera, ca să între într'o sală mare unde se pregătea pentru seară o masă de optzeci de tacâmuri. Dupăce privea la servitorii cari cărau tavile, vasele de porcelan, argintăria, și așterneau fețele de masă, chema pe un anume Dimitri Vassilievici, nobil de naștere, care-i conducea afacerile, spunându-i:

— Vezi, dragă Mișenka, să fie toate bine... da, da, e bine, e bine!...

Și cercetând din ochi cu mulțămire o masă enormă, pe care servitorii tocmai o lungiseră cu ajutorul unor scânduri, el adăuga:

— Principalul e serviciul, serviciul — înțelegi? După aceea se întorcea încântat în salon.

— Maria Lvovna Kuraghin! anunță, cu voce de bas, feciorul contesei, apărind în pragul ușei.

Contesa rămase un moment pe gânduri, trăgând pe nas câteva boabe de tabac dintr'o tabacheră de aur cu chipul bărbatului ei.

— Doamne! cât m'au istovit vizitele astea... Hai, s'o mai primesc și pe aceasta... ce nesuferită e!... Roag'o să între, răspunse ea feciorului cu tristetă, ca și cum ar fi voit să spună: „Oh! asta o să mă omoare!”

O doamnă înaltă și voinică, cu aerul măreț, urmată de o fată tânără, cu fața rotundă și zâmbitoare, intră în salon; foșnetul fustelor lor se auzea de departe.

— Scumpă contesa... de când nu te-am... a fost bolnavă, biata copilă... la balul lui Razumsky* și al contesei Apraxin... Am fost așa de fericită!

Politețele acestea frânte se amestecau cu foșnetul rochiilor și cu uruitul scaunelor mișcate din loc. Apoi conversația se închea până ce profitând de o clipă de tăcere, musafirii se sculau să plece, luânduși rămas bun cu aceleasi fraze: „Sunt încântată... sănătatea mamei... la contesa Apraxin”. Și dupăce treceau în anticameră, își puneau blănille și plecau.

Boala bătrînului Bezukhow, unul din cei mai fruntași bărbați de pe vremea Catherinei, era pe atunci la ordinea zilei. Mereu se vorbea de dânsul, de fiul său natural Pierre, aceleas care vorbise cu atâta stăncie la serata d-soarei Scherer.

— Il plâng din suflet pe bietul conte, spuse d-soara Kuraghin. Lasă că-i bolnav, dar să mai aibă și un fiu care să-i pricinuiască atâtea necazuri...

— Dar ce necazuri i-a pricinuit? întrebă contesa, prefăcându-se că nu știe nimic, cu toate că în acea zi i-se povestise cel puțin de cinci spre zece ori acelaș lucru.

— Iată creșterea ce se dă tinerilor în ziua de azi! Băiatul acesta a fost lăsat de capul lui în străinătate și întorcându-se la Petersburg, a săvârșit niște fapte atât de urcicioase, încât poliția i-a dat poruncă să plece din oraș.

— Cum așa? zise contesa.

— El și cu niște prieteni de acelaș calupod ca dânsul, adăugă prințesa Drubetzkoï... cu fiul prințului Vasile și cu un anume Dologhow au îngrozit orașul... Dologhow a fost degradat și fiul lui Bezukhow a fost gonit la Moscova; cât despre Anatol, tatăl său a reușit să facă afacerea mușama, dar și-a îndepărtat fiul din Petersburg.

— Dar ce au făcut? întrebă contesa.

— Ah! sunt niște adevărați tâlhari, reluă dna Kuraghin, mai cu seamă Dologhow; el este fiul Mariei Ivanovna Dologhow, o damă atât de respectabilă... Mă crezi d-ta? câteși trei au pus mâna, nu știu de unde, pe un urs tânăr, l'au luat cu ei în trăsura și s'au dus la niște... actrițe. Poliția a voit să-i oprească. Atuncă... ce au făcut ei?... L'au luat pe comisarul de poliție și dupăce l-au legat în spatele ursului, l-au aruncat în Moika și ursul înota cu polițaiul în spinare.

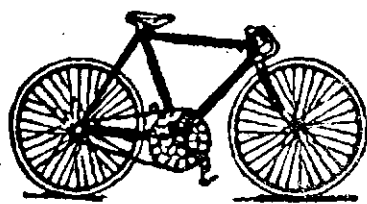
— Ah! **ma chère**, ce mutră o fi făcut omul acela! strigă contele strîmbându-se de ris.

— Dar e îngrozitor! N'ai zău, de ce ride, scumpe conte, strigă dna Kuraghin.

(Va urma).

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie
 26 odăi aranjate cel mai modern;
 Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
 Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.
 Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.
Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

Bicicletele de re-
 nume mondial:
THE CHAMPION
 și **PREMIER**

cu osie campanilă
 roată automată (cu frână liberă) se vând pelângă
 garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii,
 fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de
 12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete —
 ca gumă interioară și exterioră prima calitate, so-
 nerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus.
 În urma circulației mari unde în toată Austro-
 Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus
 — în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare
Budapesta, VIII., József-körut 41.
 Filiale: Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.
 Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte în
Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de pla-
 nuri pentru iconostase și plafoane
 bisericești.

Ține în depozit cruci mari pen-
 tru drumuri de țară și duleie.

NICOLIN - Timișoara -
 (Centru).
 str. Takarekpenztár 4.

Articole de coafură specială.

Chignone, bucle,
 împlețituri, turbane,
 plete, transformajii,
 peruce, bandouri.

Specialității de par-
 fumerie, garnituri
 pentru curățitul mâ-
 nilor, noutăți de
 piepteni, orno și an-
 trepozite pentru păr.

Mare depozit în ar-
 ticole de toaletă, ape
 de păr, pudră.

Primul salon pentru frizat, conservarea,
 ondularea, spălarea, culorarea și curățirea
 părului și a mânilor din Ungaria de sud
 Comande prin poștă se efectuează prompt. Preț
 — — — curent gratis și franco. — — —

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL
 tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
 (Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are
 în depozit aranjamente complete pentru
 odăi, lucrare în atelierul propriu în cel
 mai modern stil, dela cele mai ieftine până
 la cele mai bune, după planuri proprii
 sau la comandă. — Pentru lucrările mele
 primesc garanția cea mai extremă. **Mare**
asortiment de mobile de alamă și fier,
 deasemenia și fotolii.

Singura ocazie de cumpărare.

Pentru negustori detaiști și ambulanți.
 Expediție și pe seama particularilor!

RESTURI ALESE:

40—45 metri cu 18 cor.
 40—45 metri prima calitate á 20 cor.
 care constau din pânză albă p. rufărie de dame.
 resturi de zefir: pentru cămăși bărbătești, bluze
 și fuste femeiești.
 resturi de oxford: pentru cămăși de purtare.
 voile de laine: pentru bluze și haine de vară.
 canavas, gatantăm p. coloarea originală, pentru
 rufe de pat.
 șorțuri, resturi de stofe și altele.

Resturile au o lungime dela 3—12 metri, garantăm
 că la spălat nu-și schimbă coloarea, tot restul se
 poate folosi de minune. — Cea mai mică comandă
 e de 40—45 metri pentru 18 cor. — cu ramburs.

BUNT WEBEREI, KATL KOHN
 NACHOD S. 2. Bohemia.

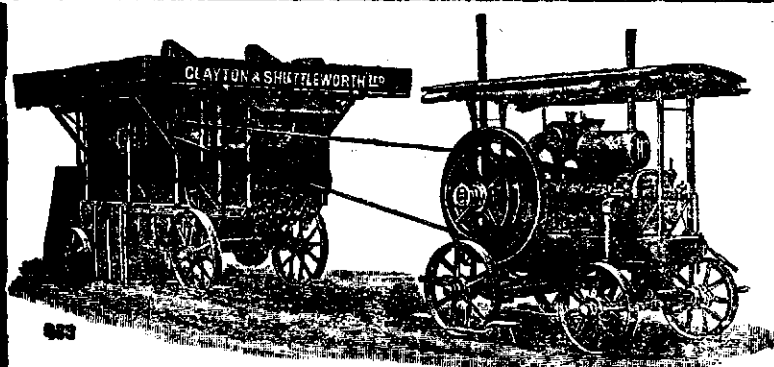
: Abonați și răspândiți :
 — în toate părțile —

„TRIBUNA“
 cereți în toate hotelurile
 cafenelele și ospătăriile.

Ce faceți băieți? — Tata ne-a
 dat voie! Căci fumăm doar tuburi veri-
 tabile Antinicotin firma „JACOBI“
 din cutii de lemn

Păziți! Sunt veritabile numai cu inscrip-
 țiunea >JACOBI<.

Mare depozit
 în CLUJ.
 Inspecția ingine-
 rului gratuit.

Agentura fabricii de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.
 Tulumbe cu motor cu gaz.
 Motoare cu benzină
 Oleiuri de uns.

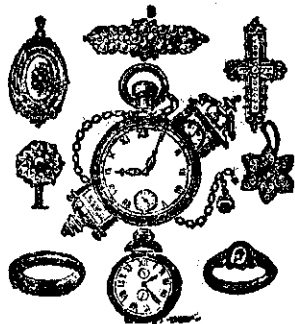
Mare depozit
 în CLUJ.
 Inspecția ingine-
 rului gratuit.

Antepresa agricolă comercială ardeleană
Dr. Oliver Osztian & Comp.
Cluj (Kolozsvar), Ferenc József-ut Nr. 31.
 Telegramadr.: Coloniata Kolozsvar.
 Telefon interurban No. 934.

Articole de
 specialitate.

Cereți prospecturi.

Carol G. Sadler ciasornicar
giuva ergiu
și optic în
Bestercze, Str. Spitalului 23.
(lângă „Hotelul Sahling”).

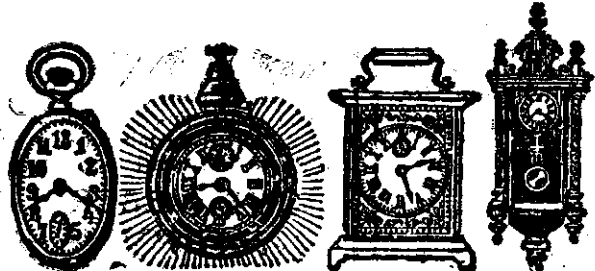
Mare magazin de:

ciasornice de buzunar
din aur argint și din nickel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Articli de aur și argint.
Articlii optiei și
ochelari de
— Ratenow.

Reparările a tot-felul
de articli în bransa
aceasta se eșeptuiesc
cu conștiințiozitate și
cu prețuri moderate.

Renumita fabrică de automobile de motoare

THE CAMPBELL

— furnisează cele mai rezistent clădite —

motoare și locomobile de benzină,
olei brut,
gaz și
gaz condensat.

Cea mai sigură
mai ieftină și
regulată funcțio-
nare. — Prețuri

ieftine, condițiile
cele mai avan-
taioase de plată.
Garanție deplină

Agentura generală:

Victor Korányi, Budapesta, VI.,
Str. Franz Liszt No. 9.
64. Telefon 64.

STILLER JOZSEF fabrică de dulapuri
ghiață de brevetate.

Fabrica și biroul: **Budapesta, VII., Nagydlófa-u. 22** (colțul Weselényi)
Telefon 12-83. Telefon 12-83.

Recomandă dulapuri de gheață scutite prin lege, cea mai bună
construcție pentru răcirea berei, apei, untului, cărnii pentru trebuințe gos-
podărești, mașini și rezervoare de înghețată, instalații pentru bolte și
cele mai noi condatoare. CATALOG ilustrat despre articolele anunțate
mai sus și despre răcitoarele pentru carne și
bucate, recitoare cu aer condensat pentru bere,
la cerere se trimite gratuit și porto franco.

Unicul proprietar:

STILLER JÓZSEF,

Budapesta, VII, Nagydlófa-utca 22 și 25.
Dela 1 August începând în Kazinczi-utca 6/B.

Pentru a preveni eventuale greșeli, atrag
atenția on. clienți, că fabrica mea de dulapuri de
ghiață, există de 36 de ani și să nu fie confun-
dată cu alte fabrici de aceasta bransă, dar de dată
mai nouă. Cu stimă: **Stiller József.**

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru
scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale. —

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măestrii pletrari.

Atelierul central
al magazinului: Cluj—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale,
fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:

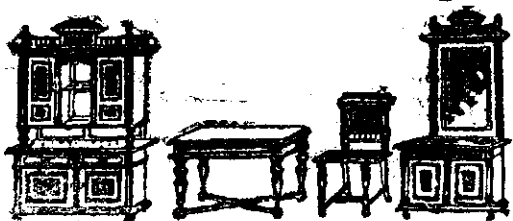
Déva și Nagyvárad.

MAGAZIN DE MOBILE

Joan Réthi

simplar artistic pentru edificii și mobile, în
Sibiu—N.-szeben, Elisabetg. 20.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de
școale, biserici, magazine, birouri și
locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări
în cel mai modern stil, pe lângă liferare
promptă prețuri moderate și din material uscat.
Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

UZINĂ ASORTATĂ CU

INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE

Pentru mori, fabrici, ferme, etc.

Motoare de olei brut **SWIDERSKI**

Motoare de München ptru benzină, gaz
și gaz condensat.

Mașini electrice M. S. W.

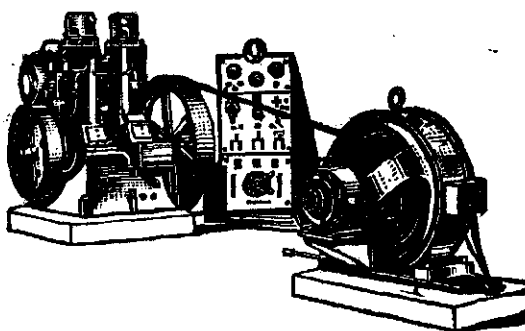
Pompe centrifugale și turbine.

Auspiciile inginerilor și preliminarile de spese-te
pune bucuros la dispoziție.

„ELEKTRA”

soc. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice

Budapest, VI., Gyár-u. 11/L. Telefon 84—64.

M. Schromm

mehanic

Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

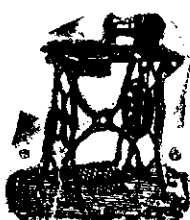
Recomandă în atențiunea onor. public
din loc și jur

marele său atelier mehanic

aranjat în Brașov, Hósszú utca 27, unde
se eșeptuiesc tot-felul de lucrări atingă-
toare în aceasta bransă, precum:

**mașini de cusut, biciclete,
gramofoane și apaducte,**

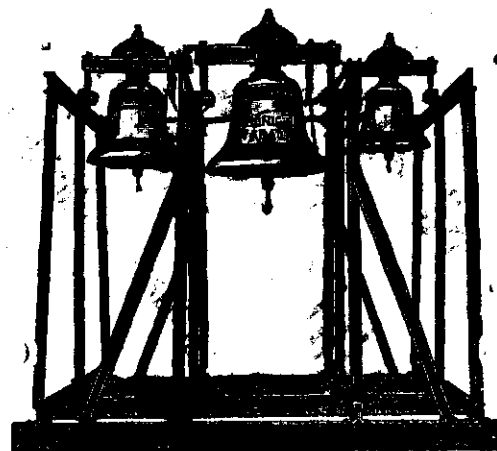
pe lângă prețurile cele mai convenabile
și execuție solidă și punctuală.

Frideric Hönig turnătorie, fabrică de
clopote și metal, aran-
jată pe motor de vapor

Arad, Strada Rákoczi No 11—28. — Fondat în anul 1840.

— Premiat în anul 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție de mai mulți ani și pe lângă cele mai
favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale
cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul
că față de orice alte clopote la turnarea unui și aceluiași e
tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30%
la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer
ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror între-
buițare, clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai
mari clopote se pot trage fără să se ciatine turnul. Reco-
mandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de
fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clop-
telor vechi sau schimbarea lor cu clopote noi pe lângă
o suprasolvire neînsemnată. Clopote mici avem totdeauna
la dispoziție. Liste de prețuri și cu ilustrațiuni la dorință
se trimit gratuit și porto franco.

Să nu se ia nime

după reclamele sgomotoase și înainte de ce și-ar cumpăra ghetetele de trebuință să cerceteze magazinul de

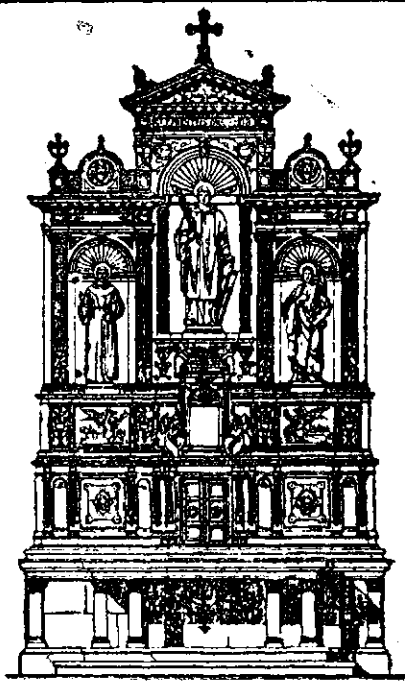
Încălțăminte

pentru bărbați femei și copii
Asociației călătorilor din Arad
(Czipészek term. szövetség)

Szabadság-tér No. 14, unde să găsească ghetete lucrate de măiestri și calfele din localitate pe lângă prețurile cele mai ieftine.
Cu deosebită stimă:
Iustin Olariu,
conducătorul asociației.

ILUSTRATE
cu motive românești,
vederi din Arad ș. a.
se pot căpăta la
LIBRĂRIA
TRIBUNEI
IN ARAD.

Szeifert János
sculptor,
Arad, Magyar-utca 29.
Pregătește totfelul de lucrări din acest ram, ca *iconostase, amvoane, aranjamente pentru biserici și salon*, totfelul de sculpturi pentru tâmplari. Reparaturi se efectuează prompt; comenzile din provincie se execută grabnic. — Pentru aceasta solicit binevoitorul sprijin al publicului
Cu stimă: Szeifert János.

Să ne credeți
că este în interesul D-voastră,
dacă comandați — — **coasa „Koronagyémánt”**

Cu coasa „Koronagyémánt”
bătută odată se poate coasa ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsește între ele. Pentru trănăcia floșoarei bucăți garantăm.
75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.
Prețul: 1 buc. 1-90 1-90 2- — 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. —
Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la
Lengyel Testvérek magazin de coase „Koronagyémánt”
Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Cel mai mare depozit de cuptoare de olane
MICHAIL WAGNER
fabricant de cuptoare și olar,
Besztercze, Ungargasse 12.
Recomandă cuptoare de olane, căminuri, cuptoare pentru bucătării; fabricație proprie, pelângă prețuri moderate, modele simple până la cele mai complicate în culori variate și moderne.
Totfelul de reparaturi și prefaceri se efectuează cu prețuri convenabile.
Comandele pentru băi de vană și căptușirea pereților se fac deasemenea din asortimentul depozitului.

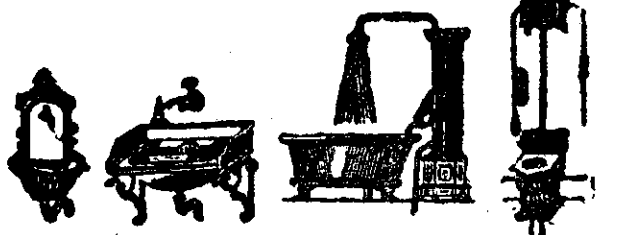
Construcții de mori.

Efectuează
FABRICA DE MAȘINI MAYER, SOC. ACT.
în Szombathely și Budapest V., Váci-körut 61.

Mașini pentru mori și instalații complete de mori sunt cele mai perfecte! Site, scaune, pentru suluri, mașini pentru curățirea grișului și mașini pentru despoiat de ori-ce sistem și mărime.

Construcții de mori.

Apaducte.

Cel ce dorește apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui **Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.** cunoscut atât în Budapesta cum și întreaga țară. Telefon Nr. 779.
— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi și școli. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuite.
Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rânduială a caselor și pentru repararea baziului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noul care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI ARAD,
Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit
noutățile de primăvară
în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira.

Postavuri de reverenzi, brîuri preoțești, roșii, vânate și negre.

Cea mai bogată magazie în articlii pentru sfintele biserici și preoți

Ciorapi împletii în temniță.

P. T.

Prin aceasta Vă încunoștințez, că eu am abzis de a mai fi membru în Societatea primă a fabricii de pălării.

Deci îmi recomand atelierul meu bogat asortat cu toffelul de pălării pe care îl conduc sub firma proprie.

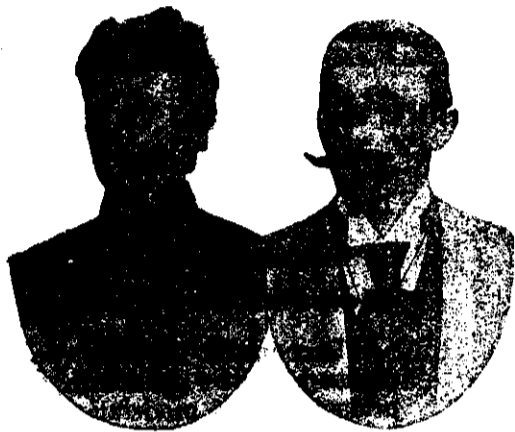
Principiul meu este: bun, solid și cu prețuri remunerate.

Fabricațiune proprie în pălării țărănești.

Cu deosebită stimă:

Carol Tartler,
pălărier.

Atelierul și locul de vânzare: **Strada Pungari-
lor No 11.**

Garanție
deplină.

Serviciu
prompt.

Carol Tartler, măestru pălărier
Bistrița, Strada Pungarilor No 11.

Pentru pălăriile cari sunt provăzute cu chipul: Marca de
scutire, garantez!

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu—Nagyszeben—Hermanstadt

Erzsébet-u. No 56 (casa proprie).

== Execută toffelul de icoane artistice. ==

Platinatipie, icoane simple, mici și până la
mărime naturală. **Picturi renumite în**

oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică.
Fotografiarea copiilor executată

modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că
atelierul acesta în privința mărimii este primul.

Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate

fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate.

Cu deslușiri servesc.

MAJOROS JÓZSEF

fabricant de trăsură

Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent
de trăsură noi și
— prefăcute. —

Reparaturi și ori-ce
lucrări din ramul
acesta se efectuează
repede și prompt.

Lucru bun, serviciu
solid și conștiințios

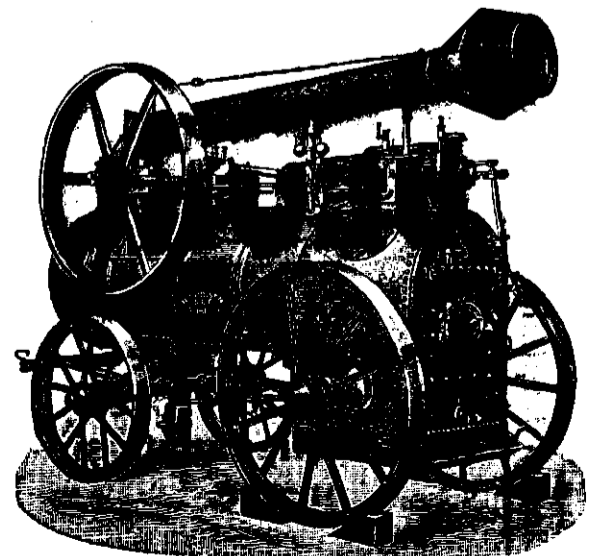
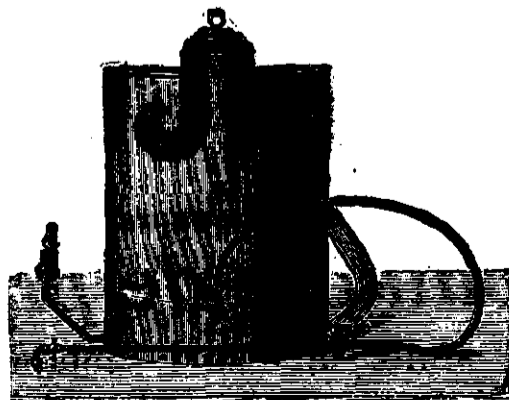
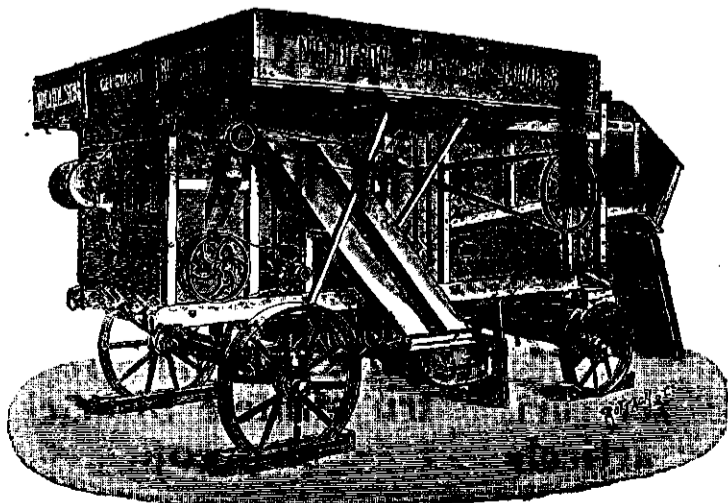
Frații Burza

Nr. telefonului 604.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

**Arad, Piața Boros Béni-tér 1. Casa
proprie.**

Recomandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme și mașini agricole**
cu prețurile cele mai moderate și cu platire în rate.

Cu garnituri pentru trieră și cu prospecte pentru mori servim bucuroși, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. — Catalog trimitem gratuit.

Birou de informații !!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agenție românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2-3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac totfelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

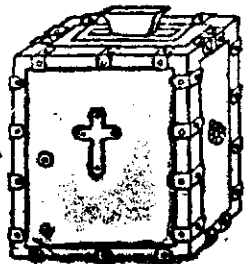
La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

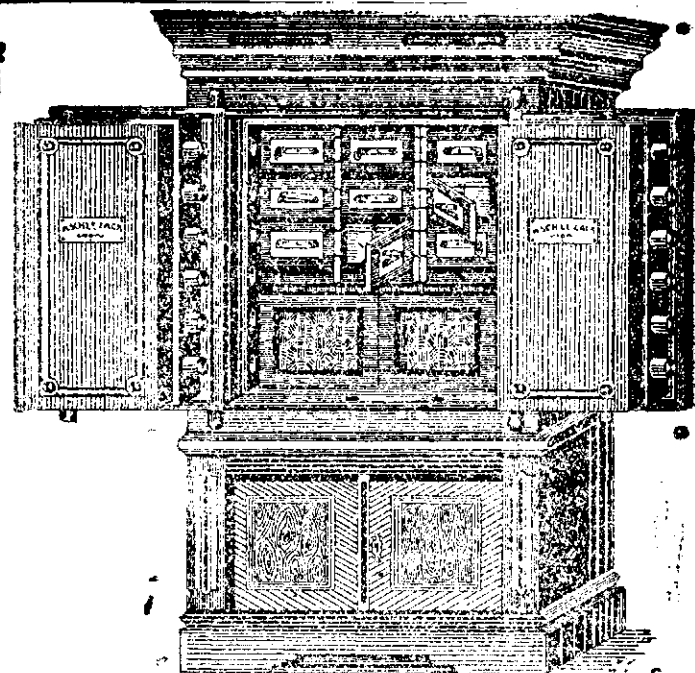
A. SCHLEZACK

fabrică de casse pentru bani și tresoare în Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scyllolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Scutare și casse panțerată sigur din antogen și thermit, camere panțerate, casse pentru acte, casele, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimite prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milionară din Bpsta în 1896.

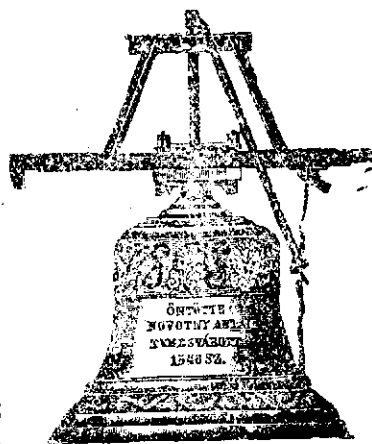
Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lui

ANTONIU NOVOTNY

— FABRIC. —

Se recomandă spre pregătirea clopotelor noi, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel ascuțite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul înainte cu descriere ventate și prezente în mai multe răsături, cari sunt provăzute în partea superioară — cu violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 451 kg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi și ajustare de fer bătut — și spre turnarea de toate de metal. Prețuri-ourante ilustrate gratis.

Nu mai sunt dureri de stomac!

A KAKUKFU KESERU

HASZNALATA

Mijlocul de casă patentat — IARBA CUCULUI AMARĂ după o folosință de câteva zile încetează cu totul lipsa de apetit, vomarea, nervositatea de stomac, diarea și ori-ce durere de stomac — Prețul unei sticle mici 80 fil., sticlă mare 2 cor.

Szentgályi Dániel, farmacist, Gödöllő.

Să vă păziți de imitații! Veritabile sunt numai când pe dop și pe acoperiș e patenta elix fumar. off.

SCULPTOR

și PIETRAR.

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKANYI EDE —
sculptor și pietrar în
— SZATMÁR-NÉMETHI. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, bazine, statue, rugi, cruci, pietre pentru mormânt, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mauzolee, poduri, — — scări balustrade, pavagii ș. a. — —

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijnți — — pentru sămânță și sare, tocile etc. — —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă — — prețurile cele mai convenabile. — —

Se fac gratuit deseneuri, rezervându-se dreptul de proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

MASINILE DESNODAT TRIFOI
CUMECANISM DE CÜRATIT SIMPLU SI DUPLU
LARGIMEA TOBERNA LA 650 și 1250
MANABIL CUMASINA DE VAPORI, MOTOR SI VARTI
MASINA BREVETATA UNITATE UMPLATIT, DESNODAT SICURATII TRIFOI
PREȚURI EFINE CONDIȚIUNI DE PLATA AVANTAGIOASE CATALOG TRIMITE LA DORINȚA GRATIS
FIRMA **Szűcs Ödön**
BUDAPEST — VI, NAGYMEZŐ-UTCA 66.

Horváth István

fabricant de instrumente muzicale în Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pianine, violini, flaute, **harmonice**, precum și totfelul de instrumente muzicale. Prețul școlii Kullifay pentru învățatul cimbalei 7 cor. Țin în depozit piese românești pentru cimbale. Catalog (ilustrat) de prețuri la dorință se trimite gratis și franco

Motoare șvedeze pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank, Stockholm)

în poziție orizontală și verticală.

Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.

Motoare sistem Diesel.

Motoare cu gaz.

Motoare cu benzină,

în cea mai bună execuție!
Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat, fabricant de mașini agricole

Bpest, V., Alkotmány-u. 12.

Cereți catalog.

Localitățile balneare — Felix.

Pentru cura de vară și iarnă, lângă Oradea-Mare.

Deschise întreg anul. Cel mai bogat izvor cald în sulf, la temp. de 49 grade C. și cu o cantitate zilnică de 17 milioane litri.

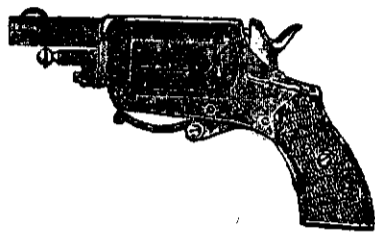
Contra bolilor de reumatism, podagră și ischias, contra asudării și contra boalalelor femeiești. -:

În 1909 au fost vindecați 9200 bolnavi. Localitățile balneare din Felix, cele mai eficace dintre toate stațiunile de acelaș fel.

Băi de vană, și nisip etc., 250 camere, loc de întâlnire, sală de pian și lectură, restaurante excelente, taraf de țigani, Dumineca muzică militară, joc de tennis, promenăzi frumoase, parc de 400 de holde cu plantație minunată de brazi: 16 trenuri de persoane circulă zilnic dela 1 Maiu n. Oficiu poatcl, telegrafic și telefonic. Taxă de cură și p. muzică nu este. Prospekte trimite direcțiunea. (Felix — gyógyfürdő).

A. SZÁNTÓ

armurar, optician și
fabricant de cumpene
Besztercze, Strada Spitalului

Pregătește totfelul de arme, pistoale, revolve, apoi cumpene deci- și centimale după ultimul sistem de legalizare pelângă prețuri ieftine și execuție plăcută.

Primește deasemenea repararea, pre lângă garanție și prețuri ieftine, a mașinelor de cusut- și de scris, a bicicletelor și cumpenelor.

Țin în depozit totfelul de arme, revolve, cumpene, greutăți ș. a. de permanență.

EDUARD LEXEN

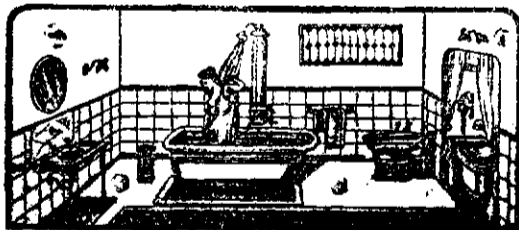
tinichigiu și antepriază de instalațiuni

BRAȘOV, Strada Lungă No 29.

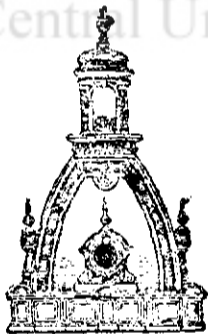
TELEFON No 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelișuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, dulapuri pentru ghiată, vase pentru spălat și altele.

Specialist în apaducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie.

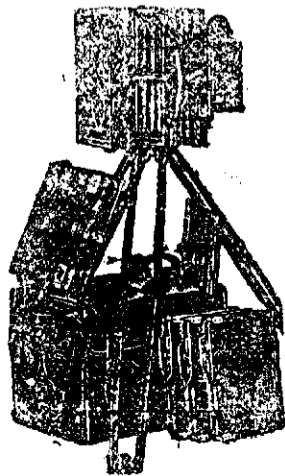
Lampe de carbid de totfelul dela 3 coroane în sus. — — Engrosiștilor li-se dau rabat. Depozit bogat în vâni de scaldat, cămine, closete etc. Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă.

IULIUS TEUTSCH

Droguerie „La soare” în

Brașov, Strada Claustrului 11.

Mare alegere în ceaiuri fine, cele mai bune rumuri, prăgiture pentru ceai, cognac, cafea naturală și prăjită, precum și esențe franțuzești și germane. Parfumerie, articole de toaletă, bandaje, desinfectorii, calii chemice, și vâpseli.

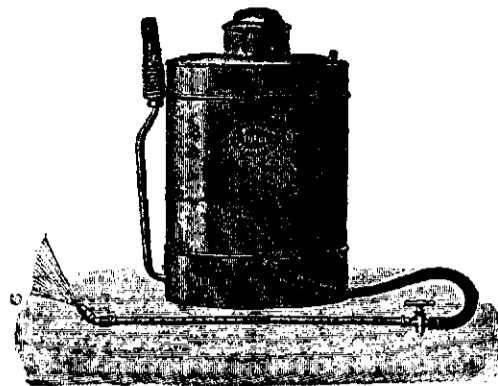
Mare depozit în aparate de fotografiat și articole necesare.

Cărți ilustrate cu vederi, ș. a.

Szontágh Pál — hărăgar în Csetneken.

Depozit: [Budapest, IX., Üllői-ut 10

Recomandă fabricatele proprii, cunoscute până acum de cele mai bune stropitoare pentru viță de vie brevete TURUL. Fabricatele TURUL întruneș toate calitățile stropitoarelor VERMOREL întrecându-le cu mult. Stropitoare TURUL sunt pregătite din plăci de aramă cisălate cu un conținut de 16 litri

Prețul unei stropitoare împreună cu împachetatul face 32 coroani. Țevi prelungite pentru stropirea a: borilor 2-50 Cor. Vânturător francez (conform cererii) 2-40 Cor. Avet apoi stropitoare sistem »Söllösgazda în asemănare perfectă cu »Vermorel Eclair« în preț de 40 Cor. bucata. Stropitoarele pentru trandafiri K TURUL cu conținut de 0-7 litri c 8 cor. bucata. Tot acelaș cu conținut de 2 litri cu 12 coroane bucata. Pompe de pucioasă contra omidele HUNGARIA cu 40 Cor. ÜVEG HENGERES cu 52 Cor. bucata.

Cataloge trimite gratuit. — Firma fondată la anul 1835. — Telefon No 56-40

„INSTITUT DE ASIGURARE INDIGEN” „TRANSYLVANIA”

Sibiu, strada Cisnădiei 1—5 (în casele proprii)

a introdus, ca să satisfacă în toată privința dorința publicului asigurator, câteva tarife nouă (Ig, Xg, și XIXg) după care s'a făcut posibilă încheierea de asigurări cu

40% participare la câștig,

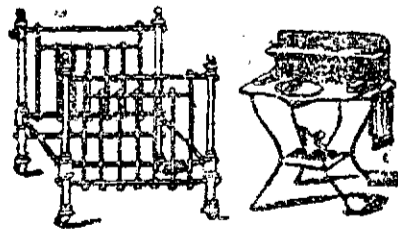
după câte 3 ani de asigurare! Aceasta participare la câștig nu se calculează în premiile viitoare ci se plătește în număr, ceea ce înseamnă o însemnată reducere a premiului. Dacă de ex. o persoană de 20 de ani încheie o asigurare pe K 10.000 după tariful XIXg. astfel, că acest capital după o plătire de premiu în decurs de 30 de ani, la ajungerea etății de 50 de ani ai persoanei asigurată să se plătească de jumătate, iar cealaltă jumătate la moartea întâmplată mai târziu, va avea după acest tarif să solvească un premiu anual de K 266.40, va să zică cu totul K 7992.

Primește însă în schimb după câte trei ani de asigurare înapoi 40% din premiu, adică în total K 1065.60, ca participare la câștig! Prin urmare toate speșele acestei asigurări fac K 6926.40.

Când însă moartea asiguratului s'ar întâmpla mai înainte adică înainte de anul al 50-lea al etății, banca ar plăti imediat cele 10.000 de cor. întregi erezilor. Atunci, natural și premiul plătit va fi mai mic. — Prospekte și informațiuni asupra acestui tarif, cum și asupra tuturor celorlalte, se dau în orice timp și cu toată prevenirea prin Direcțiune sau prin reprezentanții ei.

Reprezentanța pentru Arad, se află la domnul Iuliu A. Herbay, strada Széchenyi No 1.

Acușitori se caută pretutindeni! III.

Mobile de fier și aramă
împletituri și garduri

de sîrmă

Cataloge pentru mobile de fier și aramă se trimite gratuit și p. franco.

furnisează mai ieftin fabrica lui

Hoffmann & Hicker

Budapeșta, VII., Holló-utca No 3. Cataloge de împletituri și garduri de sîrmă trimite gratuit.

Cel mai ieftin loc de cumpărat

mobiliere p. ca fenele, hoteluri și spitale.